

ՐՕՇԴՕՇՏՐԱՊ

«ՌՈՍԳՈՍՏՐԱԽ-ԱՐՄԵՆԻԱ» ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է

«ՌՈՍԳՈՍՏՐԱԽ-ԱՐՄԵՆԻԱ» ԱՓԲԸ
Խորհրդի կողմից
21.04.2011թ. Խորհրդի նիստի թիվ 04
արձանագրություն)

ՓՈԽԱԴՐՎՈՂ ԳՈՒՅՔԻ (ԲԵՌՆԵՐԻ) ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ
ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Փաստաթղթի կոդ TC750-01-04
Խմբագրություն 01

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Պայմաններում կիրառվող հասկացություններ
2. Ընդհանուր դրույթներ
3. Ապահովագրության օբյեկտը
4. Ապահովագրական ռիսկեր եվ ապահովագրական պատահարներ
5. Ապահովագրական գումարի սահմանման կարգը
6. Ապահովագրության ժամկետը
7. Ապահովագրավճար, ապահովագրավճարի սահմանման կարգը, չհատուցվող գումարը
8. Ապահովագրության պայմանագրի կնքման, դադարեցման, դրանում փոփոխություններ եվ լրացումներ կատարելու կարգը
9. Ապահովագրության պայմանագրի/վկայագրի կնքման, կատարման, դադարեցման կարգը
10. Կողմերի իրավունքները և պարտականությունները
11. Ապահովագրական հատուցման կարգավորման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը, ապահովագրական հատուցման չափը սահմանելու կարգը
12. Ապահովագրական հատուցման մերժման հիմքերը
13. Վեճերի լուծման կարգը

Սույն Պայմանները մշակված են համաձայն Ապահովագրության և Ապահովագրական գործունեության մասին ՀՀ օրենքի և համապատասխանում են ՀՀ ԿԲ կողմից տրված թիվ ԱՊՈ 0009 Լիցենզիայի հետևյալ դասին՝

Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն.

Սույն Պայմանները հանդիսանում են սույն Պայմանների համաձայն կնքված ապահովագրության պայմանագրերի/վկայագրերի անբաժանելի մասը:

ՀՈԴՎԱԾ 1. ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՄ ԿԻՐԱՌՎՈՂ ՀԱՄԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ապահովագրող՝ «Ռոսգոստրախ-Արմենիա» ԱՓԲԸ

Ապահովադիր՝ Ապահովագրողի հետ ապահովագրության պայմանագիր/վկայագիր կնքած անձ,

Շահառու՝ Ապահովադիր կողմից մատնանշված և Պայմանագրում/վկայագրում նշված ապահովագրական հատուցում ստանալու իրավունք ունեցող անձ

Ապահովագրության պայմանագիր կամ ապահովագրության վկայագիր (այսուհետ՝ **Պայմանագիր/վկայագիր**)՝ համաձայն սույն Պայմանների՝ Ապահովագրողի և Ապահովադիրի միջև կնքված Պայմանագիր/վկայագիր,

Ապահովագրական գումար՝ Պայմանագրում/ վկայագրում սահմանված դրամական գումար, որի սահմաններում Ապահովագրողը պարտավորվում է կատարել ապահովագրական հատուցում՝ ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու դեպքում: Ապահովագրական գումարի չափը որոշվում է կողմերի փոխադարձ համաձայնությամբ,

Ապահովագրական սակագին՝ ապահովագրավճարի տոկոսադրույքն ապահովագրական գումարի միավորի նկատմամբ, որը սահմանվում է Ապահովագրողի կողմից՝ հաշվի առնելով ապահովագրվող օբյեկտի առանձնահատկությունները,

Ապահովագրավճար՝ ապահովագրության ձեռքբերման համար կատարվող վճար, որն Ապահովադիրը պարտավոր է վճարել Ապահովագրողին՝ համաձայն Պայմանագրի/ վկայագրի: Ապահովագրավճարի չափը, վճարման կարգը և ժամկետները սահմանվում են Պայմանագրով/վկայագրով՝ կողմերի փոխհամաձայնությամբ,

Չհատուցվող գումար՝ վնասի մաս, որը ենթակա չէ հատուցման Ապահովագրողի կողմից: Այն սահմանվում է Պայմանագրով/վկայագրով՝ կողմերի փոխհամաձայնությամբ: Յուրաքանչյուր ապահովագրական պատահարի դեպքում չհատուցվող գումարը ենթակա չէ փոփոխման, եթե այլ բան նախատեսված չէ Պայմանագրով/վկայագրով,

Պայմանական չհատուցվող գումար՝ Ապահովագրողն ազատվում է չհատուցվող գումարը չգերազանցող կամ հավասար վնասի համար պատասխանատվությունից, սակայն եթե վնասի չափը գերազանցում է սահմանված չհատուցվող գումարը, ապա ապահովագրական հատուցման չափը սահմանելու ժամանակ չհատուցվող գումարը հաշվի չի առնվում,

Ոչ պայմանական չհատուցվող գումար՝ չհատուցվող գումարի չափով ապահովագրական հատուցման նվազեցում յուրաքանչյուր ապահովագրական պատահարի դեպքում: Ոչ պայմանական չհատուցվող գումարը կարող է սահմանվել ապահովագրական գումարից տոկոսներով կամ գումարային արտահայտությամբ,

Ապահովագրական ռիսկ՝ ենթադրելի իրադարձություն, որի առաջացման դեպքի համար կնքվում է Պայմանագիր/վկայագիրը,

Ապահովագրական պատահար՝ Պայմանագրով/վկայագրով նախատեսվող տեղի ունեցած իրադարձություն, որի տեղի ունենալու դեպքում, Պայմանագրի/վկայագրի գործողության ընթացքում առաջանում է Ապահովագրողի պարտականությունը տրամադրել ապահովագրական հատուցում Ապահովադիրին, Ապահովագրված անձին,

Ապահովագրական հատուցում՝ դրամական գումար, Պայմանագրով/վկայագրով սահմանված ապահովագրական գումարի սահմաններում, որն Ապահովագրողը, համաձայն Պայմանագրի/ վկայագրի, պետք է վճարի Ապահովադիրին, Ապահովագրված անձին, ապահովագրական պատահարի առաջացման դեպքում,

Վտանգավոր բեռ՝ ցանկացած նյութ, արտադրանք, արտադրական և այլ գործունեության թափոն, որը իր հատուկ հատկությունների և առանձնահատկությունների ուժով կարող է փոխադրման ընթացքում ստեղծել մարդկանց կյանքի և առողջության համար վտանգ, շրջակա բնական միջավայրին հասցնել վնաս, բերել նյութական արժեքների վնասմանը կամ ոչնչացմանը,

Չափազանց վտանգավոր, փոխադրման ժամանակ հատուկ նախազգուշության միջոցներ պահանջող բեռ՝ համաձայն ԳՕՍՍ 19433-88 բարձր աստիճանի վտանգավոր ֆիզիկա քիմիական հատկություններով նյութեր: Առավել վտանգավոր բեռներին են վերաբերվում, մասնավորապես, միջուկային և ռադիոակտիվ նյութերը,

Վթար՝ հասկացության տակ ծովային իրավունքը ենթադրում է, ոչ թե վթարի փաստը, այլ նրա հետ կապված ծովափոխադրման մասնակիցների կողմից կրած վնասները: Կախված վնասների բնույթից և նման

փոխադրման մասնակիցների միջև նրանց տեղաբաշխման սկզբունքներից՝ նրանք բաժանվում են ընդհանուր և մասնավոր վթարների,

Ընդհանուր վթար են համարվում վնասները, որոնք պատճառվել են նավը փրկելու համար ձեռնարկված միջոցառումների արդյունքում:

Ընդհանուր վթարով վճարումները՝ դրամական գումար, որը պահանջվում է նավատիրոջ կամ նրա անունից դիսպաշերի կողմից,

Դիսպաշեր՝ մասնագետ, որը հաշվարկում և բաշխում է ընդհանուր վթարի, բեռան և նավավճարի գծով ծախսերը

Լրիվ ոչնչացում՝ ապահովագրված գույքի ֆիզիկապես ոչնչացում կամ վնասում, որի դեպքում բացակայում է նրա վերականգնման տեխնիկական հնարավորությունը,

Կառուցողական լրիվ ոչնչացում՝ ապահովագրության օբյեկտի վնասում (բեռի՝ ապահովագրության սկզբի պահի դրությամբ իրական արժեքի 75%) կամ նրա լրիվ ոչնչացում, երբ նրա մինչև ապահովագրական պատահարի վիճակի վերականգնման ծախսերը տնտեսապես նպատակահարմար չեն (բայց և տեխնիկապես հնարավոր են), քանի որ գերազանցում են ապահովագրության պայմանագրով/վկայագրով սահմանված ապահովագրական արժեքը,

Վնասում՝ կառուցվածքի ամբողջության խախտում, նյութերի ձևախախտում կամ կտրվածք, որն առաջացել է ապահովագրված գործոնների ազդեցության տակ, ինչի արդյունքում գույքը դառնում է հետագա իր նշանակությամբ օգտագործման համար ոչ պիտանի, առանց վերականգնման աշխատանքների անցկացման: Վաճառքի համար նախատեսված առարկաներ ասելով հասկանում ենք ապահովագրված առարկայի վրա ապահովագրված գործոնների ազդեցության ներքո սկզբնական վիճակի ցանկացած փոփոխություն, որը բերում է նրա արժեքի նվազեցմանը,

Հրդեհ՝ կրակ, որն առաջացել է այն վառելու և պահպանելու համար նախատեսված օջախից դուրս կամ դուրս է եկել նրա սահմաններից և ունի ինքնուրույն տարածվելու հնարավորություն,

Կայծակ՝ բնական էլեկտրական կայծային պարպում ամպերի և երկրային մակերեսի միջև, որի ընթացքում պարպման հոսանքը ապահովագրված գույքը ենթարկում է ջերմային, մեխանիկական կամ այլ բնույթի ազդեցության,

Հրդեհի մարման միջոցներ՝ կրակը մարելու և հետագա տարածումը կանխելու համար կիրառվող միջոցառումներ,

Հարնան տարածքներից ողողում՝ ջրի և/կամ այլ հեղուկների (այդ թվում հրդեհի մարման միջոցների) ներթափանցումը դուրս գտնվող տարածքներից,

Տարերային աղետ՝ անսպասելիորեն առաջացած կործանարար բնույթ կրող բնական երևույթ,

Փոթորիկ՝ մեծ արագությամբ օդային զանգվածների տեղափոխում (ուժգին քամի) երկրի մակերեսի մոտ՝ 20 մ/վ ավել, մինչև 50 մ/վ պոթոկլումներով,

Պտտահողմ՝ մթնոլորտային երևույթ՝ կազմված արագ պտտացող օդից, ավազից, փոշուց և այլն,

Մրրիկ, թայֆուն՝ կործանարար ուժով և զգալի տևողության քամի (Բոֆորտի սանդղակով 12 միավորից ավել), որն ունի 35 մ/վ և ավել արագություն,

Թաթառ՝ վտանգավոր մթնոլորտային երևույթ, բարձրացող պտտահողմ, որը բաղկացած է չափազանց արագ պտտացող օդից, խոնավությունից, ավազից, փոշուց և այլ մասերից և ունի 50 մ/վ –ից ավել պտտման արագություն,

Ցունամի՝ անսպասելիորեն առաջացող երկար-լայնական օվկիանոսային ալիքներ, որոնք շարժվում են ափի ուղղությամբ մեծ արագությամբ՝ առաջացնելով ավերումներ ափամերձ գոտում,

Հորդառատ անձրև՝ ինտենսիվ, խոշոր կաթիլներով անձրև, որը բնութագրվում է ժամանակի միավորի ընթացքում մեծ քանակով տեղումներով,

Կարկուտ՝ մթնոլորտային տեղումների տարատեսակ, որն առաջանում է տարվա տաք եղանակներին տարբեր մեծության և ձևերի սառույցե կազմավորումների տեսքով, որոնք վնաս են հասցնում ապահովագրված փոխադրվող գույքին /բեռին/,

Ջրհեղեղ, հեղեղաջուր՝ ջրամբարներում ջրի մակարդակի սեզոնային կամ անսպասելի բարձրացում՝ ձյան, սառույցների հալման, մեծ քանակով տեղումների կապակցությամբ, ջրի կանոնավոր շարժմանը խոչընդոտող ամբարտակների խախտման պատճառով ցամաքի խորտակման, սառույցի կուտակումների, քամիներով թշումների, հունի մեջ հանքապարների փլուզման արդյունքում,

Երկրաշարժ՝ կործանարար բնական երևույթ, որը բնորոշ է սեյսմոակտիվ գոտիների համար, տեկտոնական շերտերի շարժի, մեծ լեռնային հանքավայրերի փլուզման հետևանքով: Չափման միավորը՝ Ռիխտերի սանդղակ,

Հրաբուխի ժայթքում՝ հրաբուխային գործունեություն, որին հետևում է հրաբուխի խառնարանից գազերի, մոխրի, ինչպես նաև հալված մագմայի արտանետումը,

Սողանք՝ հողային զանգվածների սլացող շարժ սեփական քաշի ազդեցության տակ,

Մեկավ՝ լեռնային գետերի հուններում արագ կազմավորվող հզոր հոսք, որը բնութագրվում է ջրի մակարդակի կտրուկ բարձրացմամբ և կարծր նյութի (լեռնային հանքերի փլուզման արդյունք) բարձր (10-15՝ մինչև 70%) պարունակությամբ

Ճանապարհատրանսպորտային պատահար (ՃՏՊ)՝ ճանապարհով տրանսպորտային միջոցի երթևեկության ընթացքում և նրա մասնակցությամբ տեղի ունեցած իրադարձություն, որի ընթացքում զոհվել կամ վիրավորվել են մարդիկ, վնասվել են տրանսպորտային միջոցներ, կառույցներ, բեռներ կամ հասցվել է այլ նյութական վնաս,

Աղետ՝ բեռան լրիվ ոչնչացում, որը տեղի է ունեցել փոխադրման գործընթացի ցանկացած փուլում,

Նավերի բախում՝ նավերի մոտեցում, որն ուղեկցվում է նավերին, նրանց պատկանելիքներին, բեռին, անձնակազմին և ուղևորներին վնասի հասցումը: Նավերի բախմանը հավասարեցվում են դեպքերը, երբ իրականում մոտեցում տեղի չի ունեցել, սակայն մեկ նավի (ծովային) սխալ գործողությունների արդյունքում հասցվել է վնաս մյուս նավին, նրանում գտնվող բեռին, գույքին, մարդկանց,

Բեռի չառաքում՝ բեռի՝ նշանակման (նավահանգիստ, կայարան, օդանավակայան) կետ չհասնելը և դրա առաջացման ապացույցների կամ պատճառների բացակայությունը: Չառաքում տերմինի հասկացության մեջ մտնում է բեռի նշանակման տեղերի նավահանգիստ (կայարան, օդանավակայան) չառաքումը,

Քրտնակալման հետևանքով բեռի վնասում՝ ջերմաստիճանային փոփոխությունների հետևանքով առաջացած քրտնակալման հետևանքով բեռի վնասում: Այդպես, օրինակ՝ նավամբարների պատերին կազմավորվում են կոնդենսավորված օդի կաթիլներ, որոնք կուտակվելով, առաջացնում են ջրի ազդեցությանը ենթակա բեռների թրջում: Քրտնակալումը տեղի է ունենում հատկապես այն դեպքերում, երբ նավը, անցնելով բարձր խոնավության շրջանները, ստիպված է վատ եղանակային պայմանների հետևանքով, փակել նավամբարները և օդափոխության համակարգը,

Այլ բեռներով վնասում՝ ապահովագրված բեռին այլ բեռներով պատճառված ակնհայտ փչացում և ֆիզիկական վնասումներ: Սովորաբար այդ ռիսկերը չեն ընդգրկվում սույն պայմաններով նախատեսված ապահովագրական ծածկություն: Սակայն եթե նշված վնասները պատճառվել են սույն Պայմաններով ապահովագրական ռիսկեր դիտվող իրադարձություններ տեղի ունենալու արդյունքում, և պարունակում են ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու հավանականության և պատահականության հատկանիշներ, ապա դրանք ենթակա են հատուցման,

Ժամանակավոր պահպանման պահեստ /մաքսային/ միջանկյալ պահեստ՝ պահեստ, որտեղ ժամանակավորապես գտնվում է մեկ մատակարարման պայմանագրի շրջանակներում մատակարարվող և մեկ ապահովագրական վկայագրով ապահովագրված բեռը,

Լողունակություն՝ նավի այն վիճակը, որով այն սովորական պայմաններում կարող է կատարել փոխադրողի վրա դրած պարտականությունները բեռի նկատմամբ: Փոխադրողը պարտավոր է նախապես, մինչև երթուղու սկիզբը, նավը բերել լողունակության վիճակի՝ ապահովել նավի տեխնիկական պատրաստությունը ուղևորությանը, պատշաճ կերպով հանդերձել նավը, լրակազմել անձնակազմը և ապահովել այն ամենն, ինչ անհրաժեշտ է պատշաճ ծովափոխադրում իրականացնելու համար, ինչպես նաև նավամբարը և նավի այլ տարածքները, ուր փոխադրվում է բեռը, բերել բեռի ընդունումը, պահպանումը և փոխադրումն ապահովող պատշաճ վիճակին,

Բեռի վերուղարկում՝ բեռի ուղարկումը ապահովագրության պայմանագրի կնքման պահին հայտնած երթուղուց տարբերվող երթուղով, կապված փոխադրամիջոցի վնասման կամ այլ հանգամանքների հետ, որոնք առաջացել են փոխադրման ժամանակ ֆորսմաժորային հանգամանքների պատճառով, և որոնք հիմք են հանդիսացել ապահովագրված բեռի հնարավոր վնասները կանխելու և նվազեցնելու նպատակով Ապահովադրի կողմից ողջամիտ և հնարավոր միջոցառումներ ձեռնարկելու:

Նավափոխադրավճար (ֆրախտ)՝ բեռների, ուղևորների ծովափոխադրումների կամ նավը որոշ ժամանակվա ընթացքում օգտագործման դիմաց վարձատրության ձևերից մեկը:

ՀՈԴՎԱԾ 2. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Փոխադրվող գույքի /բեռների/ ապահովագրության սույն Պայմանները (այսուհետ տեքստում՝ Պայմաններ) սահմանում են ապահովագրության սուբյեկտների և օբյեկտների շրջանը, ապահովագրական ռիսկերի և բացառությունների ցանկը, ապահովագրության հիմնական և լրացուցիչ պայմանները, ապահովագրության պայմանագրի (ապահովագրական վկայագրի) կնքման և լուծման կարգը, ապահովագրության պայմանագրի/վկայագրի կողմերի իրավունքները և պարտականությունները ապահովագրության պայմանագրի/վկայագրի գործողության ընթացքում և ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու դեպքում:

Սույն Պայմանները մշակված են համաձայն ապահովագրության մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և, բացի ստանդարտ պայմաններից, որոնցով Ապահովագրողը կնքում է բեռների ապահովագրության պայմանագրեր, պարունակում են Լոնդոնյան Ապահովագրողների Ինստիտուտի Վերապահումների (ICC) առանձին պայմաններին համապատասխանող պայմանները՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը չհակասող մասով:

ՀՈԴՎԱԾ 3. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՕԲՅԵԿՏԸ

3.1 Համաձայն սույն Կանոնների՝ Ապահովագրության օբյեկտ են հանդիսանում Ապահովադրի (Շահառուի)՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը չհակասող գույքային շահերը, կապված Պայմանագրում/վկայագրում նշված բեռի տիրապետման, օգտագործման և տնօրինման հետ:

3.2. Ապահովագրվում են՝

3.2.1 Շարժական գույքի բոլոր տեսակները (ապրանքները, ցուցահանդեսների ցուցադրանմուշները, արվեստի ստեղծագործությունները, արժեքավոր բեռները, վտանգավոր բեռները և բեռների այլ տեսակները)՝ որոնք ենթակա են փոխադրման ցամաքային, օդային, ծովային/ներքին ջրային, խողովակաշարային տրանսպորտի տեսակներով և պահպանման, այդ թվում նաև բեռնման և/կամ բեռնաթափման, վերաբեռնման, փոխաբեռնման կամ տեղափոխման, ցուցադրման և/կամ օգտագործման հանրային միջոցառումներում և տարբեր տեսակի ցուցահանդեսներում,

3.2.2 Անշարժ գույքը, այն է՝ օդային և ծովային նավեր, ներքին նավարկության նավեր, տիեզերային օբյեկտներ, որոնք ենթակա են փոխադրման ցամաքային, օդանավային, ծովային/ներքին ջրային տեսակի փոխադրամիջոցներով և պահպանման, այդ թվում նաև բեռնման և/կամ բեռնաթափման, վերաբեռնման, փոխաբեռնման կամ տեղափոխման, ցուցադրման և/կամ օգտագործման հանրային միջոցառումներում և տարբեր տեսակի ցուցահանդեսներում:

3.3 Ապահովագրված են համարվում ցանկացած այն պետությունների տարածքով փոխադրվող բեռները, որոնց անվանումը ուղղակիորեն նշված է Պայմանագրում/վկայագրում:

3.4 Չեն ապահովագրվում՝

3.4.1 Ոչ պատշաճ փոթեթավորմամբ բեռները,

3.4.2 Փոխադրումների բնագավառը կարգավորող իրավական ակտերով, սահմանված նորմերով և կանոններով արգելվող բեռները, ինչպես նաև փոխադրման համար արգելված այն երկրներ/ երկրներից տեղափոխվող բեռները, որոնց նկատմամբ կիրառվում է առևտրի էմբարգո կամ, որոնք գտնվում են ՄԱԿ-ի տնտեսական սանկցիաների ներքո:

ՀՈԴՎԱԾ 4. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐ ԵՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՊՍՏԱՀԱՐՆԵՐ

4.1 Ապահովագրական ռիսկ՝ ենթադրվող իրադարձություն, որի տեղի ունենալու համար իրականացվում է ապահովագրությունը: Ապահովագրական ռիսկ դիտվող իրադարձությունը պետք է պարունակի նրա տեղի ունենալու հավանականության և պատահականության հատկանիշներ:

4.2 Ապահովագրական պատահար՝ Պայմանագրով/վկայագրով նախատեսվող տեղի ունեցած իրադարձություն, որի առաջացմամբ ծագում է Ապահովագրողի՝ Ապահովադրին (Շահառուին) ապահովագրական հատուցում վճարելու պարտավորությունը:

4.3 Պայմանագիրը/վկայագիրը կարող է կնքվել ստորև բերված Պայմաններից որևէ մեկի հիման վրա՝

4.3.1 Պատասխանատվությամբ բոլոր ռիսկերի համար(այսուհետ՝ ՊայմանA)

Տվյալ Պայմանով ապահովագրության դեպքում, ապահովագրված են համարվում ապահովագրված բոլոր բեռների կամ նրանց մի մասի ոչնչացման, կորստի կամ վնասման բոլոր ռիսկերը ցանկացած պատճառով, այդ թվում նաև սույն Պայմանների 4.3.4 ենթակետում նշված պայմանով, հաշվի առնելով սույն Պայմանների 4.4,

ինչպես նաև 4.5 կետերում նշված բացառությունները, եթե ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

Բացի այդ, տվյալ պայմանով ապահովագրության դեպքում փոխհատուցման ենթակա են՝

- ա) բեռի և/կամ նավափոխադրավճարի (ֆրախտի) մասի ընդհանուր վթարով վնասները, ծախսերը և վճարումները,
- բ) բոլոր անհրաժեշտ և նպատակահարմար ծախսերը՝ կատարված բեռը փրկելու, ինչպես նաև վնասը նվազեցնելու և նրա չափը որոշելու համար, եթե վնասը ենթակա է փոխհատուցման ապահովագրության պայմաններով:

4.3.2 Պատասխանատվությամբ լրիվ ոչնչացման և վնասների համար (այսուհետ՝ ՊայմանB)

Տվյալ պայմանով ապահովագրության դեպքում ապահովագրված են համարվում բոլոր ապահովագրված բեռների կամ նրանց մի մասի ոչնչացման, կորստի և վնասման ռիսկերը, այդ թվում նաև սույն Պայմանների 4.3.4 ենթակետում նշված պայմանները՝ հաշվի առնելով սույն Պայմանների 4.4, 4.5 և 4.7 կետերում նշված բացառությունները, եթե Պայմանագրով/Վկայագրով այլ բան նախատեսված չէ, որոնք տեղի են ունեցել հետևյալի հետևանքով՝

- ա) հրդեհ, պայթյուն
- բ) կայծակի հարված, փոթորիկ, պտտահողմ, մրրիկ, հրաբխի ժայթքում և այլ տարերային աղետների
- գ) ցամաքային փոխադրամիջոցների աղետ կամ բախում, շարժական և/կամ անշարժ առարկաներին դրանց բախում, փոխադրամիջոցի շուռ գալը, երկաթուղային փոխադրամիջոցների ռելսերից դուրս գալը, կամուրջների փլուզում
- դ) ինքնաթիռների, այլ օդային փոխադրամիջոցների աղետ, վայր ընկնելու կամ բախման, շարժական կամ անշարժ առարկաների հետ բախում
- ե) նավերի աղետ կամ բախում, նավի սառույցով վնասում, նավը ափ դուրս նետելու կամ ծանծաղուտ ընկնելու, խորտակվելու, կամ այն դեպքում, երբ նավը խորտակվում է, կամուրջների փլուզում
- զ) բեռնված փոխադրամիջոցի անհայտ կորուստ
- է) արտաքին ջրով բեռան թրջման, տախտակամածում տեղադրված բեռան ալիքով ողողում, ինչպես նաև ծովի, գետի կամ լճի ջրի՝ նավի, փոխադրամիջոցի կմախքի, բեռնարկղի մեջ ներթափանցում
- ը) նավի վրա վթարի հետևանքով ապաստարան նավահանգստում բեռի բեռնաթափում
- թ) բեռան լրիվ ոչնչացման՝ դրա բեռնման, տեղադրման, բեռնաթափման, փոխադրամիջոցը վառելիքով լիցքավորելու ժամանակ:

Բացի այդ, տվյալ պայմանով ապահովագրության դեպքում հատուցման ենթակա են՝

- ա) բեռան և/կամ նավափոխադրավճարի մասի ընդհանուր վթարով վնասները, ծախսերը և վճարումները
- բ) բոլոր անհրաժեշտ և նպատակահարմար ծախսերը՝ կատարված բեռը փրկելու, ինչպես նաև վնասը նվազեցնելու և դրա չափը որոշելու համար, եթե վնասը նթակա է հատուցման ապահովագրության կանոններով:

4.3.3 Լրիվ ոչնչացման համար պատասխանատվությամբ (առանց վնասների համար պատասխանատվության, բացառությամբ աղետի դեպքերի), (այսուհետ՝ ՊայմանC)

Տվյալ պայմանով ապահովագրության դեպքում ապահովագրված են համարվում բոլոր ապահովագրված բեռների կամ դրանց մի մասի բացարձակ ոչնչացման և կորստի ռիսկերը, ինչպես նաև ապահովագրված բոլոր բեռների կամ նրանց մի մասին վնասման ռիսկերը՝ սույն Պայմանի գ-է ենթակետերում նշված իրադարձությունների արդյունքում, ներառյալ սույն Պայմանների 4.3.4 ենթակետում նշված պայմանները, հաշվի առնելով սույն Պայմանների 4.4, 4.5 և 4.7 կետերում նշված բացառությունները, եթե Պայմանագրով/Վկայագրով այլ բան նախատեսված չէ, որոնք հետևանք են՝

- ա) հրդեհի, պայթյունի,
- բ) կայծակի հարվածի, փոթորկի, պտտահողմի, մրրիկի, հրաբուխի ժայթքման և այլ տարերային աղետների,
- գ) ցամաքային փոխադրամիջոցների աղետի կամ բախման, շարժական և/կամ անշարժ առարկաներին բախման, փոխադրամիջոցի շրջվելու, երկաթուղային փոխադրամիջոցների ռելսերից դուրս գալու, կամուրջների փլուզման,
- դ) ինքնաթիռների, այլ օդային փոխադրամիջոցների աղետի, վայր ընկնելու կամ բախման, շարժական կամ անշարժ առարկաներին նրանց բախման,

- ե) նավերի ադետի կամ բախման, սառույցով նավի վնասման, նավը ափ դուրս նետելու կամ ծանծաղուս ընկնելու, խորտակվելու կամ այն դեպքում, երբ նավը խորտակվում է, կամուրջների փլուզման,
- զ) բեռնված փոխադրամիջոցի անհայտ կորելու,
- է) արտաքին ջրով բեռի թրջման, ալիքով տախտակամածային բեռան դուրս ողողման, ինչպես նաև ծովի, գետի կամ լճի ջրի՝ նավի, փոխադրամիջոցի կմախքի, բեռնարկղի մեջ ներթափանցման,
- ը) նավի վրա վթարի հետևանքով ապաստարան նավահանգստում բեռի բեռնաթափման,
- թ) բեռի ամբողջ լրիվ ոչնչացման՝ դրա բեռնման, տեղադրման, բեռնաթափման, փոխադրամիջոցը վառելիքով լիցքավորելու ժամանակ:

Բացի այդ, տվյալ պայմանով ապահովագրության ժամանակ փոխհատուցման ենթակա են՝

- ա) բեռի և/կամ նավափոխադրավճարի մասի ընդհանուր վթարով վնասները, ծախսերը և վճարումները,
- բ) բոլոր անհրաժեշտ և նպատակահարմար ծախսերը կատարված բեռը փրկելու, ինչպես նաև վնասը նվազեցնելու և դրա չափը սահմանելու համար, եթե վնասը ենթակա է հատուցման ապահովագրության պայմաններով: 4.3.4 Պահպանման ռիսկերի համար պատասխանատվությամբ (այսուհետ՝ Պայման 001.ԳՌ) Սույն Պայմանի համաձայն Ապահովագրողը Ապահովադրին (Շահառուին) փոխհատուցում է այն վնասները, որոնք առաջացել են ապահովագրված բեռները 30 օրվանից ոչ ավել ժամկետով պահպանման վայրերում (ժամանակավոր, միջանկյալ պահպանման պահեստներում և մաքսային պահեստներում) անընդմեջ գտնվելու ժամանակահատվածում փոխադրման բոլոր փուլերում (ուղարկման, բեռնավորման, բեռնաթափման և տեղափոխման սպասելու վայրում, բեռնաթափումից հետո նշանակության վայրում), հաշվի առնելով սույն Պայմանների 4.4, ինչպես նաև 4.5 և 4.7 կետերում նշված բացառությունները, եթե Պայմանագրով/Վկայագրով այլ բան նախատեսված չէ, որոնք հետևանք են՝

- ա) տարերային աղետների, համաձայն A, B և C Պայմանների նմանատեսակ ռիսկերի ցանկի՝ կախված ապահովագրության կոնկրետ Պայմանագրի/Վկայագրի պայմաններից,
- բ) հրդեհի,
- գ) պայթյունի,
- դ) բնահողի նստվածքի
- ե) գետնաջրերով թրջվելու կամ ջրածածկվելու՝ միայն A Պայմանով ապահովագրության դեպքում,
- զ) ջրատար, ջեռուցման կամ կոյուղու համակարգի վթարի (անսարքության) արդյունքում,
- է) երրորդ անձանց հակափրավական գործողությունների (կոտրելով գողություն, կողոպուտ, ավազակություն, պահեստի հաղորդակցման ցանցերի վնասման, հրդեհման, պայթեցման միջոցով բեռի միտումնավոր ոչնչացումը կամ վնասումը և այլ միտումնավոր հանցանքներ)՝ միայն սույն Կանոնների A Պայմանով ապահովագրության դեպքում:

Սույն Կանոնների 001.ԳՌ Պայմանով վնասների հատուցումն իրականացվում է վնասի այն նույն տեսակներով (ամբողջ բեռան կամ դրա մի մասի ոչնչացումը և/կամ վնասումը), որոնք նախատեսված են ապահովագրության կոնկրետ պայմանագրով՝ համաձայն սույն Պայմանների A կամ B կամ C Պայմանների:

Բեռների ապահովագրությունը 30 օրից ավել ժամկետով անընդհատ պահպանման ժամանակահատվածով իրականացվում է Ապահովագրողի և Ապահովադրի (այսուհետ տեքստում՝ Կողմեր) միջև համաձայնությամբ՝ լրացուցիչ ապահովագրավճարի վճարման պայմանով:

001.ԳՌ Պայմանով բեռների ապահովագրությունն իրականացվում է միայն բեռների փոխադրման ժամանակահատվածում սույն Կանոնների A կամ B կամ C Պայմաններով դրանց ապահովագրության պայմանով:

4.4 Ապահովագրական ծածկույթից բացառություններ

Սույն Պայմանների 4.3.1 (Պայման A), 4.3.2 (Պայման B) և 4.3.3 (Պայման C) կետերում թվարկված Պայմաններից ցանկացածի հիման վրա, ինչպես նաև սույն Պայմանների 4.9 կետի պայմաններից ցանկացածի հիման վրա կնքված Պայմանագրով, ապահովագրական պատահար չեն ճանաչվում ամբողջ բեռի կամ նրա մի մասի ոչնչացումը կամ վնասումը, որոնք առաջացել են ստորև բերված Պայմաններում շարադրված իրադարձությունների հետևանքով՝

4.4.1 Ընդհանուր բացառությունների մասին (այսուհետ՝ Պայման 002.ԳՌ)

Ապահովագրողի կողմից հատուցման ենթակա չեն Ապահովադրի (Շահառուի) վնասները և ծախսերը, որոնք առաջացել են հետևյալի արդյունքում՝

- ա) թերաբեռնվածքի և/կամ քաշի պակասորդի, ինչպես նաև բնական նվազման նորմերի սահմաններում վնասների (նորմատիվային արտահոսք, քաշի կամ ծավալի կորուստ) բոլոր տեսակի փոխադրումների դեպքում, ինչպես նաև ապահովագրված գույքի նորմատիվային մշակածության
- բ) ինքնաբեռնկման, խմորման, քայքայման, հնեցման, կոռոզիայի և բեռի այլ առանձնահատկությունների ու բնական որակների, այդ թվում նաև գերչորացման
- գ) բեռների ձևախախտման սեփական քաշի ազդեցության տակ
- դ) նորոգումից հետո ապրանքային տեսքի կորստի արդյունքում բեռի արժեքի նվազման՝ բեռի հետ տեղի ունեցած ապահովագրական պատահարի հետևանքով
- ե) բեռի արտադրական թերությունների, ինչպես նաև Ապահովադրին նախքան Պայմանագրի/Վկայագրի կնքումը հայտնի թերությունների
- զ) Ապահովադրի (Շահառուի) միտումնավորության կամ անփութության (անզգուշություն) (Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում), ինչպես նաև նրանցից որևէ մեկի կողմից բեռների բեռնավորման (բեռնաթափման), փոխադրման (առաքման) կամ պահպանման սահմանված կանոնների միտումնավոր խախտման (համաձայն համապատասխան փոխադրամիջոցների վերաբերյալ Օրենսգրքերի և Կանոնադրությունների և միջազգային համաձայնությունների և կոնվենցիաների), ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ նախատեսված այլ դեպքերում
- է) նավամբարի (պահեստի) օդի խոնավության և ջերմաստիճանի ազդեցության
- ը) ջերմաստիճանային և խոնավության ռեժիմների խախտման, փոխադրամիջոցների ցանկացած տեսակով փոխադրման ժամանակ նշված պայմանների պահպանումը պահանջող բեռների համար,
- թ) ոչ բավական / ոչ պիտանի արտաքին փաթեթավորման (արտաքին փաթեթավորման տակ հասկացվում է բեռն ուղարկողի գործարանային և/կամ հատուկ փաթեթավորում (արկղ, փաթեթ, պոլիէթիլենային ժապավեն և այլն), ինչպես նաև անմիջապես փոխադրման միջոցը (կոնտեյներ, բեռնարկղ, վագոն և այլն) փականների համակարգով, սակայն միայն այն դեպքում, երբ փոխադրման միջոցում տեղադրումն իրականացվել էր նախքան ապահովագրության պայմանագրի կնքումը կամ Ապահովադրի (Շահառուի) կողմից), կամ բեռի խցանափակման և բեռների ուղարկման վնասված վիճակում
- ժ) բեռների տեղադրումը և ամրացումը փոխադրման միջոցի վրա՝ ըստ փոխադրամիջոցների տեսակների փոխադրումները կանոնակարգող նորմատիվային փաստաթղթերի պահանջների խախտմամբ
- ժա) ապահովագրված բեռի ոչնչացման կամ վնասման առաքման ուշացման և գների նվազման արդյունքում, նույնիսկ եթե ուշացումն առաջացել է ապահովագրության պայմաններին համապատասխան ծածկույթ ունեցող ռիսկի հետևանքով
- ժբ) նավերի սեփականատերերի, նավավարձակալների, օպերատորների անվճարունակության կամ նրանց կողմից ֆինանսական պարտավորությունների չկատարման կապակցությամբ ոչնչացման, վնասման կամ ծախսերի
- ժգ) Ապահովադրի (Շահառուի) գիտակցությամբ վտանգավոր բեռների՝ ապահովագրված գույքի հետ նույն փոխադրամիջոցում բեռնավորման, եթե դա արգելված է փոխադրամիջոցների տեսակների փոխադրումները կանոնակարգող նորմատիվային փաստաթղթերով
- ժդ) բեռի վնասման ճիճուններով, կրծողներով, թռչուններով և միջատներով, ինչպես նաև նրանց կենսագործունեության արդյունքներով
- ժե) բեռների վնասման բորբոսով, տաքացմամբ և քրտնակալմամբ:
- Սույն պայմանում հատուցման ենթակա չեն նաև Ապահովադրի (Շահառուի) այլ կողմնակի վնասները, բացառությամբ ընդհանուր վթարի կարգով փոխահատուցման ենթակա ծախսերի:
- 4.4.2.Ջրային փոխադրամիջոցի չնավարկման և անպիտանելիության մասին(այսուհետ՝ Պայման 003.ԳՌ) Ապահովագրողի կողմից հատուցման ենթակա չեն Ապահովադրի (Շահառուի) վնասները և ծախսերը, որոնք առաջացել են հետևյալի արդյունքում՝
- ա) նավի կամ առաքման միջոցի անլողունակության,
- բ) նավի, առաքման միջոցի, կոնտեյների կամ բեռնարկղի անպիտանելիության ապահովագրված բեռի անվտանգ փոխադրման համար, այդ թվում, երբ Ապահովադրին (Շահառուին) հայտնի էր նման անլողունակության կամ անպիտանելիության մասին ապահովագրված բեռի բարձր մասնակցությամբ,
- գ) ցանկացած ցամաքային փոխադրամիջոցի անպիտանելիության,

դ) նավի լողունակության և պիտանելիության, այլ փոխադրամիջոցի՝ պիտանելիության ենթադրվող երաշխիքների խախտման, ապահովագրված բեռը մինչև նշանակության վայր փոխադրելու համար, եթե Ապահովադիրը (Շահառուն) տեղյակ է այդ խախտման մասին:

4.4.3 Ռադիոակտիվ վարակման և քիմիական, կենսաբանական, կենսաքիմիական և էլեկտրոմագնիսական զենքի ազդեցության ռիսկերի բացառման մասին(այսուհետ՝ Պայման 004.ԳՌ)

Սույն Պայմանի համաձայն Ապահովագրողը Ապահովադրին (Շահառուին) չի հատուցում ցանկացած այն վնասները և ծախսերը, որոնք ուղղակի կամ անուղղակի ծագել, առաջացել են ստորև բերված իրադարձություններից որևէ մեկի հետևանքով՝

ա) իոնիզացված ռադիոակտիվ կամ ռադիոակտիվ վարակի որևէ միջուկային վառելանյութից կամ թափոններից կամ միջուկային վառելանյութի այրման

բ) որևէ միջուկային սարքի, ռեակտորի կամ այլ միջուկային սարքավորումների կամ նման սարքավորումների միջուկային բաղադրամասի ռադիոակտիվ, թունավոր, պայթյունային կամ որևէ այլ վտանգավոր կամ վարակող հատկությունների

գ) ատոմային կամ միջուկային քայքայման և/կամ սինթեզի կամ որևէ այլ նման ռեակցիայի կամ ռադիոակտիվ ուժի կամ նյութի գործողության կիրառմամբ պատերազմի ցանկացած գործիքի

դ) ռադիոակտիվ, թունավոր, պայթուցիկ կամ այլ վտանգավոր կամ ռադիոակտիվ հատկությամբ վարակող նյութերի: Սույն պարբերությունում նշված բացառությունը չի տարածվում միջուկային վառելանյութից տարբերվող ռադիոակտիվ իզոտոպների վրա, երբ նման իզոտոպները մշակվում, փոխադրվում, պահպանվում կամ օգտագործվում են առևտրային, գյուղատնտեսական, բժշկական, գիտական և այլ նմանատիպ նպատակներով

ե) ցանկացած քիմիական, կենսաբանական, կենսաքիմիական կամ էլեկտրոմագնիսական զենքի:

4.5 Սույն Պայմանների 4.3.1 (Պայման A), 4.3.2 (Պայման B), 4.3.3 (Պայման C) կետերում շարադրված Պայմանների, ինչպես նաև սույն Պայմանների 4.9 կետի Պայմաններից մեկի հիման վրա կնքված Պայմանագրով/Վկայագրով, Ապահովագրողը չի հատուցում վնասը, եթե այլ բան նախատեսված չէ Պայմանագրով/Վկայագրով, որը հասցվել է ապահովագրված բեռին ստորև բերված Պայմաններում շարադրված իրադարձությունների հետևանքով՝

4.5.1 Ռազմական ռիսկերը բացառելու մասին, (այսուհետ՝ Պայման 005.ԳՌ)

Սույն Պայմանի համաձայն, Ապահովագրողը Ապահովադրին (Շահառուին) չի հատուցում ռազմական գործողությունների, ինչպես նաև գորաշարժերի կամ այլ ռազմական միջոցառումների արդյունքում հասցված կամ առաջացած վնասները և ծախսերը:

4.5.2 Գործադուլի ռիսկերը բացառելու մասին, (այսուհետ՝ Պայման 006.ԳՌ)

Սույն Պայմանի համաձայն Ապահովագրողը Ապահովադրին (Շահառուին) չի հատուցում քաղաքացիական պատերազմի, ցանկացած տեսակի ժողովրդական հուզումների և գործադուլների, ինչպես նաև պետական մարմինների կարգադրությամբ ապահովագրված բեռի բռնագանձման, առգրավման, բռնագրավման, կալանքի կամ ոչնչացման արդյունքում առաջացած վնասները և ծախսերը:

4.5.3 Ահաբեկչական ռիսկերը բացառելու մասին, (այսուհետ՝ Պայման 007.ԳՌ)

Սույն Պայմանի համաձայն Ապահովագրողը Ապահովադրին (Շահառուին) չի հատուցում ահաբեկչության արդյունքում հասցված կամ առաջացած վնասները և ծախսերը (ահաբեկչության տակ հասկացվում է պայթեցում, հրդեհում կամ մարդկանց մահվան, զգալի նյութական վնաս հասցնելու կամ հասարակության համար վտանգավոր այլ հետևանքների առաջացման վտանգ ստեղծող այլ գործողություններ, եթե նման գործողություններն իրականացվել են հասարակական անվտանգությունը խախտելու, բնակչությունը վախեցնելու կամ իշխանության մարմինների կողմից որոշումների ընդունման վրա ազդելու նպատակներով, ինչպես նաև նույն նպատակներով նշված գործողությունները կատարելու սպառնալիքը):

Սույն պայմանով չի հատուցվում ապահովագրված բեռին հասցված ցանկացած վնասը կամ Ապահովադրի (Շահառուի) ծախսերը, որոնք ուղղակի կամ անուղղակի կերպով պատճառվել կամ առաջացել են վերոհիշյալ գործողությունները կանխելուն կամ դադարեցնելուն ուղղված գործողությունների արդյունքում:

4.5.4 Արտաքին փաթեթավորման ամբողջականության դեպքում բեռի պակասորդի և վնասման ռիսկերը բացառելու մասին(այսուհետ՝ Պայման 008.ԳՌ)

Սույն Պայմանի համաձայն, Ապահովագրողը Ապահովադրին (Շահառուին) չի հատուցում հետևյալի արդյունքում հասցված կամ առաջացած վնասները և ծախսերը՝

- ա) ապահովագրված բեռի պակասորդի նրա արտաքին փաթեթավորման ամբողջականության և բեռին չթույլատրված մուտքի հետքերի բացակայության դեպքում,
- բ) բեռի առաքման ժամանակ ապահովագրված բեռի պակասորդի՝ բեռն ուղարկողի կամ փոխադրողի կապարակնիքների ամբողջականության դեպքում,
- գ) արտաքին փաթեթավորման ամբողջականության դեպքում ապահովագրված բեռի վնասումների (մեխանիկական, էլեկտրական, էլեկտրոնային):

4.5.5 Սառեցնող մեքենասարքավորումների անսարքության ռիսկերը բացառելու մասին (այսուհետ՝ Պայման 009.ԳՌ)

Սույն Պայմանի համաձայն Ապահովագրողը Ապահովադրին (Շահառուին) չի հատուցում վնասները և ծախսերը, որոնք հասցվել կամ առաջացել են ամբողջ բեռն կամ նրա մի մասի վնասման կամ ոչնչացման արդյունքում ջերմաստիճանի խախտման հետևանքով՝ սառեցնող մեքենասարքավորումների շարքից դուրս գալու պատճառով, ինչը բերել է նրա աշխատանքի դադարեցմանը առնվազն 24 անընդհատ ժամ ժամանակահատվածով հետևյալ պատճառով՝

- ա) սխալ շահագործման,
- բ) գործարանային թերությունների
- գ) ոչ ապահովագրական պատահարներ հանդիսացող իրադարձության հետևանքով շարքից դուրս գալու պատճառով:

4.6 Պայմանագրով/Վկայագրով, ի լրումն A, B և C Պայմանների, կարող է նախատեսված լինել սույն Պայմանների 4.5.1 (Պայման 005.ԳՌ), 4.5.2 (Պայման 006.ԳՌ), 4.5.3 (Պայման 007.ԳՌ), 4.5.4 (Պայման 008.ԳՌ), 4.5.5 (Պայման 009.ԳՌ) կետերում շարադրված ռիսկերի գծով ապահովագրություն՝ Ապահովադրի կողմից լրացուցիչ ապահովագրավճար վճարելու պայմանով:

4.7 Սույն Պայմանների 4.3.2 (Պայման B) և 4.3.3 (Պայման C) կետերում շարադրված պայմանների հիման վրա կնքված Պայմանագրով/Վկայագրով, ի լրումն սույն Պայմանների 4.4 և 4.5 կետերում նշված բացառությունների, Ապահովագրողը չի հատուցում Ապահովադրի (Շահառուի) վնասները և ծախսերը, որոնք առաջացել են հետևյալի արդյունքում՝

- ա) ջրհեղեղի, երկրաշարժի և ցունամիի
- բ) բեռի արժեքագրվման՝ փաթեթավորման ամբողջականությամբ տարայի աղտոտման կամ վնասման հետևանքով,
- գ) անտախտակամած նավով փոխադրվող տախտակամածային բեռի՝ նավակողից դուրս նետման կամ ալիքով ողողման (միայն C Պայմանի համար)
- դ) երրորդ անձանց հակաիրավական գործողությունների (կոտրելով գողություն, կողոպուտ, ավազակություն և այլ հանցագործություններ, վարչական իրավախախտումներ),
- ե) բեռի չառաքման (երբ բեռը չի ժամանում նշանակության նավահանգիստ, առանց ապացույցների և/կամ պատճառների),
- զ) կենդանիների և թռչունների անկման և դրանց հետ դժբախտ պատահարների պատճառով, բացառությամբ այն վնասների, որոնք առաջացել են նավի կամ այլ փոխադրամիջոցի աղետի (այդ թվում նաև ճանապարհատրանսպորտային պատահարի) հետևանքով,
- է) բեռի արտահոսքի, թափվելու և ցրման, ապակու, ճենապակու, հախճապակու, կերամիկայի, մարմարի և դրանցից պատրաստված ապրանքների, ցանկացած տեսակի աղյուսների, աղացաքարերի, սղոցաքարերի և վիմագրական քարերի, գրաֆիտային տիգելների, էլեկտրոդների և կոտրվելու հատկություն ունեցող այլ առարկաների կոտրման, բացառությամբ նավի կամ այլ փոխադրամիջոցի աղետի (ճանապարհատրանսպորտային պատահարի) հետևանքով վնասների:

4.8 Սույն Պայմանների 4.7 կետի դեմ թակետում (միայն կոտրելով գողության և/կամ կողոպուտի, և/կամ ավազակային հարձակման, և/կամ ապահովագրված բեռի ոչնչացման, կորստի և վնասման ռիսկերի մասով) և ա, բ, գ ենթակետերում շարադրված պայմանների ներառումն ապահովագրության պայմանագրում իրականացվում է Ապահովագրողի և Ապահովադրի միջև փոխադարձ համաձայնությամբ՝ Ապահովադրի կողմից լրացուցիչ ապահովագրավճարի վճարման պայմանով:

4.9 Բեռի առանձին տեսակների ապահովագրության պայմանները

4.9.1 Վտանգավոր բեռի ապահովագրության մասին (այսուհետ՝ Պայման 010.ԳՌ)

Սույն Պայմանով ապահովագրության դեպքում ապահովագրված են համարվում այն վտանգավոր բեռի կամ դրա մի մասի լրիվ ոչնչացման կամ կորստի ռիսկերը, որոնք փոխադրվում են երկաթուղային,

ավտոտրանսպորտային, օդային, ջրային և խողովակային փոխադրամիջոցների տեսակներով՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ նախատեսված վտանգավոր բեռի փոխադրման կանոնների, այդ թվում նաև սույն Պայմանների 4.3.4 ենթակետում նշված պայմանների, հաշվի առնելով սույն Պայմանների 4.4 և 4.5 կետերում նշված բացառությունները, եթե Պայմանագրով/Վկայագրով այլ բան նախատեսված չէ, որոնք տեղի են ունեցել հետևյալի արդյունքում՝

ա) ապահովագրված բեռի փոխադրման կամ բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքների և փոխադրամիջոցի՝ վառելիքով լիցքավորման ժամանակ տրանսպորտային միջոցում հրդեհի, ինչպես նաև հրդեհի մարման համար ձեռնարկված միջոցների արդյունքում

բ) բեռի փոխադրման կամ բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքների ժամանակ փոխադրամիջոցում պայթյունի արդյունքում

գ) ավտոտրանսպորտային միջոցի վթարի (ճանապարհատրանսպորտային պատահար), այդ թվում նաև անշարժ առարկաների, կամուրջների հենասյուների և բախման, կամուրջներից, ուղեկամուրջներից ընկնելու. երկաթուղային շարժակազմի աղետի կամ այլ օբյեկտների հետ, այդ թվում նաև երկաթուղում պատկանող (էլեկտրաքարշեր, ջերմաքարշեր, վագոններ, դրեզինաներ և այլն), ինչպես նաև այլ տրանսպորտային միջոցների հետ բախման, օդանավի շարժիչների և սարքավորումների վթարների, ներառյալ օդանավի թռիչքի կամ վայրէջքի ժամանակ մանյովրային վարումը, նավի (ծովային, գետային և այլն) շարժիչների և սարքավորումների վթարների, նավերի աղետների կամ միմյանց կամ անշարժ/շարժական առարկաներին բախման, նավի՝ ծանծաղուտ ընկնելու, ափ դուրս նետվելու կամ խորտակվելու, կամուրջների փլուզվելու արդյունքում

դ) տարերային աղետների

ե) տրանսպորտային միջոցի՝ վտանգավոր բեռի հետ անհայտ կորչելու արդյունքում (բացառությամբ երկաթուղային և խողովակային տրանսպորտի միջոցների)

զ) երրորդ անձանց հակաօրինական գործողությունների (կոտորելով գողություն, հափշտակություն, կողոպուտ, ավազակություն, խուլիգանություն, հրկիզում, պայթեցում, երրորդ անձանց միտումնավոր գործողություններն ուղղված բեռի վնասմանը կամ ոչնչացմանը):

Բացի այդ, սույն պայմանով ապահովագրության դեպքում, փոխհատուցման ենթակա են՝

ա) բեռի և/կամ նավափոխադրավճարի մասով ընդհանուր վթարով վնասները, ծախսերը և վճարումները,

բ) բոլոր անհրաժեշտ և նպատակահարմար կատարված ծախսերը բեռը փրկելու համար, ինչպես նաև վնասը նվազեցնելու և նրա չափը սահմանելու համար, եթե վնասը ենթակա է հատուցման ապահովագրության պայմաններով:

Կողմերի համաձայնությամբ ապահովագրության պայմանագիրը կարող է կնքվել սույն Պայմանով, բացառությամբ սույն Պայմանի զենթակետում շարադրված դիսկերի:

4.9.23 օրցահանդեսային ցուցադրանմուշների ապահովագրության մասին(այսուհետ՝ Պայման 011.ԳՌ)

Տվյալ պայմանով ապահովագրության դեպքում, ապահովագրված են համարվում ցուցահանդեսային ցուցանմուշների (թանգարաններում, պատկերասրահներում, մասնագիտացված ցուցահանդեսներում և այլն ցուցադրվող առարկաները, այդ թվում նաև գեղարվեստական, ոսկերչական և պատմական արժեքները) և ցուցահանդեսային սարքավորումների կամ նրանց մի մասի լրիվ ոչնչացման, կորստի և վնասման դիսկերը, նրանց մշտական պահման վայրից մինչև ցուցահանդեսի վայր և ցուցահանդեսի վայրից մինչև նոր ցուցահանդեսի վայր կամ մշտական/ժամանակավոր պահման, ցուցադրման (ներառյալ նախքան ցուցահանդեսը և նրանից հետո պահեստավորումը, ցուցահանդեսի վայրում փաթեթավորման հանումը և փաթեթավորումը, ցուցահանդեսի վայրում մոնտաժը և ապամոնտաժումը ցուցահանդեսից հետո) վայր տեղափոխելու ժամանակահատվածի համար (ներառյալ բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքները)՝ ներառյալ սույն Պայմանների 4.3.4. ենթակետում նշված պայմանները՝ հաշվի առնելով սույն Պայմանների 4.4. և 4.5. կետերում նշված բացառությունները, եթե ապահովագրության Պայմանագրով/Վկայագրով այլ բան նախատեսված չէ, որոնք տեղի են ունեցել հետևյալի արդյունքում՝

ա) ցուցադրանմուշների և սարքավորումների փոխադրման ժամանակահատվածում՝

- ապահովագրված բեռի փոխադրման կամ բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքների և փոխադրամիջոցի՝ վառելիքով լիցքավորման ժամանակ տրանսպորտային միջոցում հրդեհի, ինչպես նաև հրդեհի մարման համար ձեռնարկված միջոցների արդյունքում

- ավտոտրանսպորտային միջոցի վթարի (ճանապարհատրանսպորտային պատահար), այդ թվում նաև անշարժ առարկաների, կամուրջների հենասյուների և բախման, կամուրջներից, ուղեկամուրջներից դուրս

ընկնելու, երկաթուղային շարժակազմի աղետի կամ այլ օբյեկտների հետ, այդ թվում նաև երկաթուղուն պատկանող (էլեկտրաքարշեր, ջերմաքարշեր, վագոններ, դրեզինաներ և այլն), ինչպես նաև այլ տրանսպորտային միջոցների հետ բախման, օդանավի շարժիչների և սարքավորումների վթարների, ներառյալ օդանավի թռիչքի կամ վայրէջքի ժամանակ մանյովրային վարման, նավի (ծովային, գետային և այլն) շարժիչների և սարքավորումների վթարների, նավերի աղետների կամ միմյանց կամ անշարժ/շարժական առարկաներին բախման, նավի՝ ծանծաղուտ ընկնելու, ափ դուրս նետվելու կամ խորտակվելու, կամուրջների փլուզվելու արդյունքում,

- տարերային աղետների արդյունքում
- տրանսպորտային միջոցի՝ բեռի հետ անհայտ կորչելու արդյունքում (բացառությամբ երկաթուղային և խողովակային տրանսպորտի միջոցների
- երրորդ անձանց հակաօրինական գործողությունների արդյունքում (կոտրելով գողություն, հափշտակություն, կողոպուտ, ավազակություն, խուլիգանություն, հրկիզում, պայթեցում, երրորդ անձանց միտումնավոր գործողություններն ուղղված բեռի վնասմանը կամ ոչնչացմանը):

Բացի այդ, տվյալ պայմանով ապահովագրության դեպքում, ցուցահանդեսային ցուցադրանմուշների փոխադրման ընթացքում հատուցման ենթակա են՝

- բեռի և/կամ նավափոխադրավճարի մասով ընդհանուր վթարով վնասները, ծախսերը և վճարումները,
- բոլոր անհրաժեշտ և նպատակահարմարորեն կատարված ծախսերը բեռը փրկելու համար, ինչպես նաև վնասը նվազեցնելու և նրա չափը սահմանելու համար, եթե վնասը ենթակա է հատուցման ապահովագրության պայմաններով:

բ) Ցուցահանդեսի ցուցադրանմուշների ցուցադրման ժամանակահատվածում՝

- ցուցադրանմուշների գտնվելու տարածքում էլեկտրական սարքավորումների համակարգում վնասման, կայծակի արդյունքում առաջացած հրդեհի, ինչպես նաև այրման արդյունքում առաջացած նյութերի և կրակի հետագա տարածումը կանխելու նպատակով հրդեհի մարման համար կիրառված փոխադրամիջոցի՝ վառելիքով լիցքավորման ժամանակ տրանսպորտային միջոցում հրդեհի, ինչպես նաև հրդեհի մարման համար ձեռնարկված միջոցների արդյունքում

բ) բեռի փոխադրման կամ բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքների ժամանակ փոխադրամիջոցում պայթյունի արդյունքում

գ) ավտոտրանսպորտային միջոցի վթարի (ճանապարհատրանսպորտային պատահար), այդ թվում նաև անշարժ առարկաների, կամուրջների հենասյուներին բախման, կամուրջներից, ուղեկամուրջներից ընկնելու. երկաթուղային շարժակազմի աղետի կամ այլ օբյեկտների հետ, այդ թվում նաև երկաթուղուն պատկանող (էլեկտրաքարշեր, ջերմաքարշեր, վագոններ, դրեզինաներ և այլն), ինչպես նաև այլ տրանսպորտային միջոցների հետ բախման, օդանավի շարժիչների և սարքավորումների վթարների, ներառյալ օդանավի թռիչքի կամ վայրէջքի ժամանակ մանյովրային վարումը, նավի (ծովային, գետային և այլն) շարժիչների և սարքավորումների վթարների, նավերի աղետների կամ միմյանց կամ անշարժ/շարժական առարկաներին բախման, նավի՝ ծանծաղուտ ընկնելու, ափ դուրս նետվելու կամ խորտակվելու, կամուրջների փլուզվելու արդյունքում

դ) տարերային աղետների

ե) տրանսպորտային միջոցի՝ վտանգավոր բեռի հետ անհայտ կորչելու արդյունքում (բացառությամբ երկաթուղային և խողովակային տրանսպորտի միջոցների)

- զ) երրորդ անձանց հակաօրինական գործողությունների (կոտրելով գողություն, հափշտակություն, կողոպուտ, ավազակություն, խուլիգանություն, հրկիզում, պայթեցում, երրորդ անձանց միտումնավոր գործողություններն ուղղված բեռի վնասմանը կամ ոչնչացմանը):

Բացի այդ, տվյալ պայմանով ապահովագրության դեպքում, փոխհատուցման ենթակա են՝

- ա) բեռի և/կամ նավափոխադրավճարի մասով ընդհանուր վթարով վնասները, ծախսերը և վճարումները,
- բ) բոլոր անհրաժեշտ և նպատակահարմար կատարված ծախսերը բեռը փրկելու համար, ինչպես նաև վնասը նվազեցնելու և նրա չափը սահմանելու համար, եթե վնասը ենթակա է հատուցման ապահովագրության պայմաններով:

Կողմերի համաձայնությամբ ապահովագրության պայմանագիրը կարող է կնքվել սույն Պայմանով, բացառությամբ սույն Պայմանի զեկենթակետում շարադրված ռիսկերի:

4.9.28 ցուցահանդեսային ցուցադրանմուշների ապահովագրության մասին(այսուհետ՝ Պայման 011.ԳՌ)

Տվյալ պայմանով ապահովագրության դեպքում, ապահովագրված են համարվում ցուցահանդեսային ցուցանմուշների (թանգարաններում, պատկերասրահներում, մասնագիտացված ցուցահանդեսներում և այլն ցուցադրվող առարկաները, այդ թվում նաև գեղարվեստական, ոսկերչական և պատմական արժեքները) և ցուցահանդեսային սարքավորումների կամ նրանց մի մասի լրիվ ոչնչացման, կորստի և վնասման ռիսկերը, նրանց մշտական պահման վայրից մինչև ցուցահանդեսի վայր և ցուցահանդեսի վայրից մինչև նոր ցուցահանդեսի վայր կամ մշտական/ժամանակավոր պահման, ցուցադրման (ներառյալ նախքան ցուցահանդեսը և նրանից հետո պահեստավորումը, ցուցահանդեսի վայրում փաթեթավորման հանումը և փաթեթավորումը, ցուցահանդեսի վայրում մոնտաժը և ապամոնտաժումը ցուցահանդեսից հետո) վայր տեղափոխելու ժամանակահատվածի համար (ներառյալ բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքները)՝ ներառյալ սույն Պայմանների 4.3.4. ենթակետում նշված պայմանները՝ հաշվի առնելով սույն Պայմանների 4.4. և 4.5. կետերում նշված բացառությունները, եթե ապահովագրության Պայմանագրով/Վկայագրով այլ բան նախատեսված չէ, որոնք տեղի են ունեցել հետևյալի արդյունքում՝

ա) ցուցադրանմուշների և սարքավորումների փոխադրման ժամանակահատվածում՝
- ապահովագրված բեռի փոխադրման կամ բեռնման-բեռնաթափման աշխատանքների և փոխադրամիջոցի՝ վառելիքով լիցքավորման ժամանակ տրանսպորտային միջոցում հրդեհի, ինչպես նաև հրդեհի մարման համար ձեռնարկված միջոցների արդյունքում

- ավտոտրանսպորտային միջոցի վթարի (ճանապարհատրանսպորտային պատահար), այդ թվում նաև անշարժ առարկաների, կամուրջների հենասյուներին բախման, կամուրջներից, ուղեկամուրջներից դուրս ընկնելու, երկաթուղային շարժակազմի աղետի կամ այլ օբյեկտների հետ, այդ թվում նաև երկաթուղուն պատկանող (էլեկտրաքարշեր, ջերմաքարշեր, վագոններ, դրեզինաներ և այլն), ինչպես նաև այլ տրանսպորտային միջոցների հետ բախման, օդանավի շարժիչների և սարքավորումների վթարների, ներառյալ օդանավի թռիչքի կամ վայրէջքի ժամանակ մանյովրային վարման, նավի (ծովային, գետային և այլն) շարժիչների և սարքավորումների վթարների, նավերի աղետների կամ միմյանց կամ անշարժ/շարժական առարկաներին բախման, նավի՝ ծանծաղուտ ընկնելու, ափ դուրս նետվելու կամ խորտակվելու, կամուրջների փլուզվելու արդյունքում,

- տարերային աղետների արդյունքում
- տրանսպորտային միջոցի՝ բեռի հետ անհայտ կորչելու արդյունքում (բացառությամբ երկաթուղային և խողովակային տրանսպորտի միջոցների

- երրորդ անձանց հակաօրինական գործողությունների արդյունքում (կոտրելով գողություն, հափշտակություն, կողոպուտ, ավազակություն, խուլիգանություն, հրկիզում, պայթեցում, երրորդ անձանց միտումնավոր գործողություններն ուղղված բեռի վնասմանը կամ ոչնչացմանը):

Բացի այդ, տվյալ պայմանով ապահովագրության դեպքում, ցուցահանդեսային ցուցադրանմուշների փոխադրման ընթացքում հատուցման ենթակա են՝

- բեռի և/կամ նավափոխադրավճարի մասով ընդհանուր վթարով վնասները, ծախսերը և վճարումները,
- բոլոր անհրաժեշտ և նպատակահարմարորեն կատարված ծախսերը բեռը փրկելու համար, ինչպես նաև վնասը նվազեցնելու և նրա չափը սահմանելու համար, եթե վնասը ենթակա է հատուցման ապահովագրության պայմաններով:

բ) Ցուցահանդեսի ցուցադրանմուշների ցուցադրման ժամանակահատվածում՝
- ցուցադրանմուշների գտնվելու տարածքում էլեկտրական սարքավորումների համակարգում վնասման, կայծակի արդյունքում առաջացած հրդեհի, ինչպես նաև այրման արդյունքում առաջացած նյութերի և կրակի հետագա տարածումը կանխելու նպատակով հրդեհի մարման համար կիրառված միջոցառումների արդյունքում հասցրած վնասները՝ անկախ հրդեհի առաջացման վայրից: Ընդ որում հետևյալի արդյունքում առաջացած վնասները չեն հատուցվում՝

գ արտադրական սարքավորումների, կենցաղային էլեկտրական սարքավորումների, էլեկտրական սարքերի և կազմտեխնիկայի հրդեհման արդյունքում, եթե տվյալ հրդեհը չի հանդիսացել հետագա հրդեհի առաջացման պատճառ,

զ ապահովագրական պատահարի ժամանակ կամ նրանից հետո ցուցահանդեսի ցուցադրանմուշների գողության դեպքում.

- ջրմուղ, կոյուղու ցանցերի և ջեռուցման համակարգերի վթարների, ինչպես նաև հարևան տարածքներից լցվելու դեպքում (ջրով և/կամ այլ հեղուկով ողողում վթարի արդյունքում),

- հրդեհի ավտոմատ մարման համակարգի հանկարծակի վնասումը կամ գործարկումը, միայն այն դեպքում, եթե դա տեղի չի ունեցել հետևյալի հետևանքով՝

- հրդեհի ժամանակ առաջացած բարձր ջերմաստիճանի,
- հրդեհի մարման համակարգերի մոնտաժման, ապամոնտաժման, նորոգման, կառուցվածքի փոփոխման
- շինարարական թերությունների կամ հրդեհի մարման համակարգերի թերությունների հետևանքով, որոնց մասին հայտնի էր կամ պետք է հայտնի լիներ Ապահովագրին (Շահառուին) նախքան վնասների առաջացումը:

Ընդ որում, չեն հատուցվում հետևյալի արդյունքում առաջացած վնասները՝

- ջրի և այլ հեղուկների (այդ թվում՝ անձրևի, ձյան, կարկուտի) ներթափանցումը այն տարածք, որտեղ գտնվում են ապահովագրված ցուցահանդեսային ցուցադրանմուշները և սարքավորումները, չփակված պատուհանների և դռների միջով, ինչպես նաև միտումնավոր արված կամ շինանյութի մաշվածության կամ թերության հետևանքով և/կամ անորակ կատարված շինարարական աշխատանքների արդյունքում առաջացած անցքերից
- տարածքում խոնավության բարձր մակարդակի հետևանքով (բորբոս, սնկիկ և այլն),
- մեխանիկական վնասումներ ջրի և այլ հեղուկների ճնշումից, ինչպես նաև ջերմաստիճանի փոփոխումների պատճառով հեղուկի լայնացման պատճառով,
- հակահրդեհային ավտոմատ համակարգերի հանկարծակի միացման հետևանքով ապահովագրվում են

- տարերային աղետները (փոթորիկ, պտտահողմ, մրրիկ, տայֆուն, թաթառ, ցունամի, տարափ, կարկուտ. ջրհեղեղ և հեղեղաջուր, միայն եթե ջրի մակարդակը գերազանցում է սովյալ տեղանքի համար սահմանված նորմալ մակարդակը, երկրաշարժ, հրաբուխի ժայթքում, սողանք, սելավ),

- երրորդ անձանց հակաօրինական գործողությունները (գողություն՝ միայն ցուցահանդեսի, թանգարանի և այլն պաշտոնապես սահմանված աշխատանքի ժամկետի ընթացքում, կոտորումով գողություն, կողոպուտ, ավազակություն, խուլիգանություն, հրդեհում, պայթեցում, երրորդ անձանց միտումնավոր գործողությունները, ոռոնք ուղղված են բեռի վնասմանը կամ ոչնչացմանը),

- թռչող սարքերի, նրանց մասերի կամ նրանցով փոխադրվող բեռի վայր ընկնելը ապահովագրված ցուցահանդեսային ցուցանմուշների և սարքավորումների վրա կամ այն շենքերի վրա, որտեղ գտնվում են ցուցանահդեսային ցուցանմուշները և սարքավորումները,

- տրանսպորտային միջոցների վրաերթն ապահովագրված ցուցահանդեսային ցուցանմուշների և սարքավորումների վրա կամ այն շենքերի վրա, որտեղ գտնվում են ցուցանահդեսային ցուցանմուշները և սարքավորումները:

Չեն հատուցվում վնասները, որոնք առաջացել են ապահովագրված ցուցահանդեսային ցուցադրանմուշների և/կամ սարքավորումների կառուցողական տարրերի և ջարդոնների (մասերի) ընկնելու արդյունքում, որն առաջացել է այդ ցուցահանդեսային ցուցադրանմուշի և/կամ սարքավորումների հնացման, սովորական կամ աստիճանական մաշվածության հետևանքով նրանց մասնակի ոչնչացման կամ վնասման արդյունքում:

4.9.3Տարանցիկ պահպանում, փոխադրումների դադարեցում կամ կասեցում՝ մաքսային մարմինների որոշմամբ(այսուհետ՝ Պայման 012.ԳՌ)

Մաքսային մարմինների որոշմամբ փոխադրման ուշացման կամ դադարեցման և ապահովագրված բեռը ժամանակավոր պահպանման պահեստներում կամ պահպանման այլ վայրերում տեղադրման դեպքում Ապահովագրողի՝ ապահովագրական հատուցում վճարելու պարտավորություններն ապահովագրված բեռի համար տարածվում են պահպանման ամբողջ ժամանակահատվածի վրա և ավարտվում են՝

- ա) բեռի օտարման, ոչնչացման կամ ազդարարման մասին մաքսային մարմինների որոշման ուժի մեջ մտնելու պահին
- բ) մաքսային տարածքում բեռի վերամշակման սկզբի պահին
- գ) ամբողջ բեռը կամ նրա մի մասը բեռի ապահովագրության մասին Դիմումում նշվածից տարբեր երթուղիով ուղարկելու պահին
- դ) բեռը ժամանակավոր պահպանման պահեստ կամ պահպանման այլ վայր տեղափոխելու օրվանից 30 օրը լրանալու պահից՝ կախված այն բանից, թե վերոնշյալ իրադարձություններից որը տեղի կունենա առաջինը:

ՀՈԴՎԱԾ 5. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՒՄԱՐԻ ՄԱՀՄԱՆՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

5.1 Բեռների ապահովագրության դեպքում, եթե Պայմանագրով/Վկայագրով այլ բան նախատեսված չէ, ապահովագրական գումարը պետք է համապատասխանի նրա իրական արժեքին: Բեռի համար նման արժեք է համարվում Պայմանագրի/Վկայագրի կնքման օրը դրա գտնվելու վայրում դրա իրական արժեքը (ապահովագրական արժեք):

5.2 Բեռի առանձին տեսակների նկատմամբ կիրառվում է ապահովագրական արժեքը որոշելու հետևյալ կարգը՝

ա) Դրամական միջոցների և արժեթղթերի համար՝ Պայմանագրի/Վկայագրի կնքման օրվա դրությամբ դրանց անվանական արժեքը (Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական Բանկի, միջբանկային արժույթային և ֆոնդային բորսայի պաշտոնական գնանշումներով)

բ) Չմարված պարտատոմսերի համար՝ նրանց վերաթողարկման ծախսերի չափով, եթե Պայմանագրով/Վկայագրով այլ բան նախատեսված չէ

գ) Ակցիզային դրոշմանիշերի համար՝ նրանց վերաթողարկման ծախսերի չափով, եթե Պայմանագրով/Վկայագրով այլ բան նախատեսված չէ

դ) Թանկարժեք մետաղների, թանկարժեք, կիսաթանկարժեք և բնական քարերի համար՝ նախապատրաստման, արդյունահանման, մշակման փաստաթղթերի, փոխանցման փաստաթղթերի (ակտերի, ամփոփագրերի, գրանցամատյանների և այլն) հիման վրա

ե) Չուլակտորներով թանկարժեք և հազվագյուտ հողերի մետաղների համար՝ ելնելով գներից, այդ թվում ֆյուչերսային, որոնք սահմանվում են միջազգային Լոնդոնյան բորսայում (London Metal Exchange)

զ) Թանկարժեք մետաղներից, թանկարժեք, կիսաթանկարժեք և բնական քարերից արտադրանքների համար՝ հաշվապահական փաստաթղթերի հիման վրա: Արտադրանքի վերագնահատումը պետք է կատարվի ընթացիկ օրացուցային տարվա սկզբից ոչ շուտ

է) Մշակութային արժեք (այդ թվում նաև գեղարվեստական և պատմական արժեք) ունեցող ցուցահանդեսային ցուցադրանմուշների համար,

- որոնց պահպանվածության համար նյութական պատասխանատվություն են կրում իրավաբանական անձ հանդիսացող Ապահովադիրները (թանգարանները, սրահները, ցուցահանդեսային սրահները, պատկերասրահները և այլն), ելնելով հաշվապահական փաստաթղթերից և հաշվի առնելով ցուցադրանմուշների վերագնահատման ամսաթիվը կամ անկախ փորձագիտական կազմակերպության կողմից իրականացվող փորձագիտական եզրակացությունը: Նման ցուցադրանմուշների վերագնահատումը պետք է կատարվի ընթացիկ օրացուցային տարվա սկզբից ոչ շուտ,

- որոնք պատկանում են ֆիզիկական անձ հանդիսացող Ապահովադիրներին՝ դրանց արժեքավորությունը հաստատող փաստաթղթերից ելնելով (անկախ փորձագիտական կազմակերպության եզրակացություն):

Մշակութային արժեքների անկախ փորձաքննությունը պետք է կատարվի երկու տարուց ոչ շուտ նախքան Պայմանագրի/ Վկայագրի կնքումը, հակառակ դեպքում կատարվում է նոր փորձաքննություն: Անկախ փորձաքննությունը կարող է իրականացվել անմիջապես նախքան Պայմանագրի/Վկայագրի կնքումը, ընդ որում կողմերից յուրաքանչյուրն իրավունք ունի պահանջելու անկախ փորձաքննության անցկացում, որն անցկացվում է պահանջող կողմի հաշվին:

5.3 Ապահովագրական գումարի մեջ կարող են ներառված լինել փաստաթղթերով հաստատված բեռի փոխադրման ծախսերը (տրանսպորտային ծախսեր, մաքսային տուրք և այլ ծախսեր): Այդ ծախսերը ներառվում են ապահովագրական գումարի մեջ փաստացի կատարված ծախսերի չափով, որոնք հաստատված են համապատասխան փաստաթղթերով՝ սակայն բեռի ապահովագրական արժեքի 20 տոկոսից ոչ ավել:

5.4 Ապահովադրի հետ համաձայնեցված լրացուցիչ վճարի դիմաց, ապահովագրական գումարի մեջ կարող են ներառվել վնասված բեռը նորոգման վայր հասցնելու և նորոգումից հետո վերադարձնելու տրանսպորտային ծախսերը, և նորոգման համար մասնագետների գործուղման համար ծախսերը՝ նշանակման կետում դետալների նորոգման համար սպասարկման կենտրոնի բացակայության դեպքում:

5.5 Նավափոխադրավճարը համարվում է ապահովագրված Ապահովադրի կողմից հայտարարված գումարի չափով, այն արժեքի սահմաններում, որն արտացոլված է համապատասխան փաստաթղթերում (հաշիվ-ապրանքագիր, ֆրախտ-ռեկիզ չարտեր: Նավափոխադրավճարի ապահովագրական գումարը նշվում է բեռի ապահովագրական գումարից անռանձին:

5.6 CIP կամ CIF պայմաններով (INCOTERMS առևտրային տերմիններ, համաձայն որոնց ապրանքի գնի մեջ ներառվում են նրա գինը և ապրանքի՝ մինչև նշանակության վայր փոխադրման և ապահովագրության ծախսերը) բեռների միջազգային մատակարարումների դեպքում, ապահովագրական գումարը կարող է սահմանված լինել բեռի պայմանագրային (իրական) արժեքի 110% չափով:

5.7 Եթե Պայմանագրում/Վկայագրում ապահովագրական գումարը սահմանված է ապահովագրական արժեքից ցածր, ապա դա ոչ լրիվ գույքային ապահովագրություն է: Ընդ որում Ապահովագրողն ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու դեպքում պարտավոր է հատուցել Ապահովադրին ապահովագրական արժեքի նկատմամբ ապահովագրական գումարի հարաբերակցությամբ համաչափ, եթե Պայմանագրով/Վկայագրով այլ բան նախատեսված չէ:

5.8 Պայմանագրում/Վկայագրում ապահովագրական գումարը սահմանվում է Հայաստանի Հանրապետության արժույթով, եթե ապահովագրության Պայմանագրով/Վկայագրով այլ բան նախատեսված չէ:

ՀՈՂՎԱԾ 6. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏԸ

6.1 Մեկանգամյա Պայմանագիրը/Վկայագիրը կարող է կնքվել Կողմերի համաձայնությամբ ցանկացած ժամկետով, սակայն ոչ ավել, քան 90 օր, եթե այլ բան նախատեսված չէ Պայմանագրով/Վկայագրով:

6.2 Բեռի առանձին խմբաքանակների ապահովագրության ժամկետը սահմանվում է Պայմանագրում/Վկայագրում նշված ժամանակահատվածով, սակայն բեռի առանձին խմբաքանակի փաստացի առաքման ժամկետից (բեռ ստացողի պահեստ կամ Պայմանագրում/Վկայագրում նշված նշանաման կետում այլ վերջնական պահեստ (պահպանման վայր) բեռի առանձին խմբաքանակը առաքելու (հանձնելու) պահը), ինչպես նաև բեռի առանձին խմբաքանակի բեռնաթափման և/կամ ժամանակավոր պահպանման ժամկետից ոչ ավել, եթե դա նախատեսված է Պայմանագրով/Վկայագրով:

6.3 Պայմանագիրը/Վկայագիրն ուժի մեջ է մտնում սույն Պայմանների 7.6 կետի պայմանների համաձայն:

6.4 Եթե Պայմանագրով/Վկայագրով այլ բան նախատեսված չէ, Ապահովագրողի պարտավորությունները՝

6.4.1 Ուժի մեջ են մտնում բեռը՝ Պայմանագրում/Վկայագրում նշված մեկնման կետում փոխադրման ընդունելու պահից

6.4.2 Գործում են ամբողջ փոխադրման, այդ թվում նաև վերաբարձման և տեղափոխման ընթացքում, վերաբարձման և տեղափոխման կետերի պահեստներում պահպանման համաձայնեցված ժամկետի ընթացքում, եթե դրանք նախատեսված են Պայմանագրով/Վկայագրով:

6.4.3 Դադարեցվում են, կախված այն բանից, թե նշված պահերից որը տեղի կունենա առաջինը՝

ա) Բեռնաթափման ավարտի պահին, բեռի վերջին գտնվելու վայրում վերջին փոխադրամիջոցից բեռը ստացողի պահեստում կամ Պայմանագրում/Վկայագրում նշված նշանակման կետում այլ պահեստավորման վերջին վայրում

բ) Բեռնաթափման ավարտի պահին, բեռի վերջին գտնվելու վայրում վերջին փոխադրամիջոցից ցանկացած այլ պահեստում կամ պահեստավորման ցանկացած այլ վայրում

գ) Պայմանագրում/Վկայագրում նշված գործողության ժամկետի ավարտի դեպքում,

դ) Պայմանագրով/Վկայագրով սահմանված այլ դեպքերում:

6.5 Ապահովադրից (Շահառուից) անկախ պատճառներով բեռի առաքման ուշացման, փոխադրման երթուղուց շեղվելու, ստիպված բեռնաթափման, վերաբարձման և տեղափոխման դեպքում, ինչպես նաև փոխադրման մեջ ցանկացած փոփոխության դեպքում, նավատիրոջ կամ նավաբեռնափոխադրողի կողմից նավաբեռնափոխադրման պայմանագրով իրենց իրավունքներն օգտագործելու կապակցությամբ, ապահովագրությունը մնում է ուժի մեջ Ապահովադրի (Շահառուի) կողմից Ապահովագրողին տեղի ունեցած փոփոխությունների մասին ժամանակին տեղեկացնելու պայմանով:

6.6 Ապահովագրողի պարտավորությունները բեռնման, բեռնաթափման, վերաբարձման, տեղափոխման, պահեստում պահպանման պարտավորությունները, ինչպես նաև Ապահովագրողի պարտավորությունների առաջացման և դադարեցման պահը բնութագրող իրադարձությունները նշվում են Պայմանագրում/Վկայագրում:

6.7 Պայմանագրով/Վկայագրով պայմանավորված Ապահովագրողի պարտավորությունները տարածվում են ապահովագրության ժամկետի ընթացքում տեղի ունեցած իրադարձությունների վրա:

6.8 Եթե ապահովագրության ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ Պայմանագրի/Վկայագրի կնքման ժամանակ, սույն Պայմանների համաձայն Ապահովագրողին հայտնած հանգամանքներում տեղի են ունեցել զգալի

փոփոխություններ, ապահովագրությունը շարունակում է գործել նման փոփոխությունների մասին Ապահովագրողին անհապաղ հայտնելու և Կողմերով վճարների համապատասխան դրույքները և ապահովագրության պայմանները համաձայնեցնելու պայմանով:

ՀՈԴԿԱԾ 7. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՎՃԱՐԻ ՄԱՀՄԱՆՄԱՆ ԿԱՐԳԸ, ՉՀԱՏՈՒՑՎՈՂ ԳՈՒՄԱՐԸ

7.1 Ապահովագրավճարը վճարվում է միանվագ կամ տարաժամկետ, այն լրիվ կամ նրա մի մասը (հերթական ապահովագրական վճարումը) Ապահովագրողի հաշվարկային հաշվին փոխանցելու միջոցով կամ անմիջապես կանխիկ միջոցներն Ապահովագրողի դրամարկղ վճարելու միջոցով Պայմանագրի/Վկայագրի անմիջապես կնքման ժամանակ:

7.2 Ապահովագրավճարի տարաժամկետ վճարման դեպքում, ապահովագրական վճարների մուծման ժամանակահատվածները սահմանվում են Կողմերի համաձայնությամբ:

7.3 Ապահովագրի կողմից ապահովագրավճարը վճարելու պարտավորության կատարման (առաջին ապահովագրական վճարումը) օրը համարվում է փոխանցման դեպքում՝ ապահովագրավճարի գումարն (առաջին ապահովագրական վճարումը) Ապահովագրողի հաշվարկային հաշվին մուտքագրվելու օրը, կամ Ապահովագրողի դրամարկղ այն մուտքագրվելու օրը, եթե Պայմանագրով/Վկայագրով այլ բան նախատեսված չէ:

7.4 Բեռի եզակի փոխադրման ապահովագրության դեպքում Պայմանագրով/Վկայագրով, ապահովագրավճարի մուծումն իրականացվում է միանվագ, անմիջապես Պայմանագրի/Վկայագրի կնքման ժամանակ, եթե Պայմանագրով/Վկայագրով այլ բան նախատեսված չէ:

7.5 Որոշակի ժամկետի ընթացքում նմանատիպ պայմաններով բեռի տարբեր խմբաքանակների սխտեմատիկ ապահովագրության դեպքում (Գլխավոր Պայմանագրով Ապահովագրություն), ապահովագրավճարի մուծումն իրականացվում է՝

7.5.1 Մեկ պայմանագրի շրջանակներում մատակարարվող բեռի ապահովագրության դեպքում՝ միանվագ կամ տարաժամկետ եղանակով, Պայմանագրով/Վկայագրում Կողմերի համաձայնեցրած ժամկետներում և կարգով

7.5.2 Պայմանագրով/Վկայագրով սահմանված որոշակի ժամանակահատվածում փոխադրվող բեռի ապահովագրության դեպքում՝ պարբերաբար՝ Պայմանագրով/Վկայագրում Կողմերի համաձայնեցրած հաշվետու ժամանակահատվածում փաստացի փոխադրված բեռի արդյունքներով: Գլխավոր Պայմանագիրը Ապահովագրի կատարում է առաջին ապահովագրական վճարումը Կողմերի՝ Պայմանագրով/Վկայագրում սահմանված չափով և ժամկետներում:

7.6 Ապահովագրավճարը (առաջին ապահովագրական վճարումը) Պայմանագրով/Վկայագրում սահմանված ժամկետում չստանալու դեպքում Պայմանագիրը/Վկայագիրը համարվում է ուժի մեջ չմտած:

7.7 Կողմերով, Գլխավոր Պայմանագրում սահմանված հերթական հաշվետու ժամանակահատվածի համար Ապահովագրի կողմից ապահովագրավճարը չվճարելու դեպքում, Ապահովագրողը պատասխանատվություն չի կրում այդ ժամանակահատվածում փոխադրումներ իրականացվող բեռի համար, եթե Կողմերով չի նախատեսվում ապահովագրավճարի վճարման ավելի ուշ ժամկետ: Եթե Պայմանագրով/Վկայագրով նախատեսված հետաձգման ժամկետում չվճարված ապահովագրավճարը չի տրամադրվել Ապահովագրողին սահմանված ժամկետի ավարտին, Ապահովագրողն իրավունք ունի միակողմանի հրաժարվել կոնկրետ փոխարդումներով իր պարտավորությունների կատարումից մինչև Ապահովագրի կողմից պարտքերի լրիվ մարումը՝ Ապահովագրողի կողմից Ապահովագրի համապատասխան ծանուցում ուղարկելու պայմանով:

7.8 Ապահովագրավճարը վճարվում է Հայաստանի Հանրապետության արժույթով: Արժույթային համարժեքով ապահովագրության դեպքում, ապահովագրավճարը վճարվում է դրամով, Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի կողմից վճարումը կատարելու օրվա փոխարժեքով, եթե Պայմանագրով/Վկայագրով այլ բան նախատեսված չէ:

7.9 Եթե ապահովագրական պատահարը տեղի է ունեցել նախքան ապահովագրավճարի կամ հերթական ապահովագրական վճարի մուծումը, որի կատարումը ուշացվել է, Ապահովագրողն իրավունք ունի վճարման ենթակա ապահովագրական հատուցման չափը սահմանելիս հաշվանցել ուշացված ապահովագրական վճարման գումարը:

7.10 Ապահովագրական սակագինը սահմանվում է հաշվի առնելով բեռի բնութագրերը և նրա փոխադրման առանձնահատկությունները՝ ելնելով պարտավորությունների ծավալից, ռիսկերի բնույթից,

ապահովագրության ժամկետից: Կախված ապահովագրական ռիսկի աստիճանի վրա ազդող գործոններից՝ Ապահովագրողն իրավունք ունի ապահովագրական սակագնի նկատմամբ կիրառել ուղղիչ գործակիցներ:

7.11 Ապահովագրական սակագնի կոնկրետ չափը սահմանվում է Պայմանագրով/Վկայագրով՝ Կողմերի համաձայնությամբ:

7.12 Կողմերի համաձայնությամբ Պայմանագրի/ Վկայագրի մեջ ներառվում է չհատուցվող գումարի չափը:

7.13 Չհատուցվող գումարը կարող է լինել պայմանական կամ ոչ պայմանական: Այն սահմանվում է ապահովագրական գումարի նկատմամբ սոկոսներով կամ բացարձակ մեծությամբ (դրամական արտահայտությամբ):

ՀՈՂՎԱԾ 8. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ/ՎԿԱՅԱԳՐԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԸ

8.1 Պայմանագիրը/Վկայագիրը գործում է աշխարհի բոլոր երկրների տարածքներում բացառությամբ՝

8.1.1 Պատերազմական դրության մեջ գտնվող երկրների

8.1.2 Այն պետությունների, որոնց նկատմամբ կիրառվում են ՄԱԿ-ի տնտեսական և/կամ ռազմական սանկցիաներ

8.1.3 Տարածքների, որոնց սահմաններում Պայմանագրի/Վկայագրի ուժի մեջ մտնելուց հետո հայտնաբերվել և ճանաչվել են համաճարակների օջախներ:

ՀՈՂՎԱԾ 9. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ/ՎԿԱՅԱԳՐԻ ԿՆՔՄԱՆ, ԿԱՏԱՐՄԱՆ, ԴԱՂԱՐԵՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

9.1 Պայմանագիր/Վկայագիր կնքելու համար Ապահովադիրը ներկայացնում է՝

9.1.1 Եզակի փոխադրման ապահովագրության մասին գրավոր կամ բանավոր Դիմում (դիմում-հարցաթերթ), Ապահովագրողի կողմից սահմանված ձևով

9.1.2 Որոշակի ժամկետի ընթացքում բեռի տարբեր խմբաքանակների փոխադրումների ապահովագրության մասին գրավոր Դիմում, Ապահովագրողի կողմից սահմանված ձևով:

9.2 Դիմումներում Ապահովադիրը պետք է նշի տվյալներ Ապահովադրի, Շահառուի, բեռի, ինչպես նաև նրան հայտնի հանգամանքների մասին, որոնք էական նշանակություն ունեն բեռնափոխադրման ռիսկի աստիճանի մասին դատելու համար՝

- Բեռի հստակ անվանումը, փաթեթավորման տեսակը, տեղերի քանակը և բեռի քաշը
- Փոխադրմանը մասնակցող տրանսպորտի տեսակները
- Փոխադրմանը մասնակցող փոխադրամիջոցների տեսակները
- Բեռն ուղարկելու և փոխադրելու եղանակը՝ փաթեթավորումը (բեռնարկղերում, ցրվածքով, կույտերով, լիցքով, նավամբարում կամ տախտակամածում և այլն)
- Բեռի ուղարկման, վերաբարձման, պահպանման և նշանակման (հանձնման) կետերը
- Փոխադրումների քանակը և բեռն ուղարկելու ամսաթվերը
- Պահեստի բնութագիրը և պատկանելիությունը, պահպանման եղանակը, պահպանման սկզբի և ավարտի ամսաթվերը,
- Բեռի իրական արժեքը և պահանջվող ապահովագրական գումարը,
- Բեռի պահպանվածությունն ապահովելու պայմանները, պահակախմբի (ուղեկցողների) առկայությունը,
- Պահանջվող ապահովագրական ռիսկերի ցանկը / ապահովագրության պայմանները:

9.3 Պայմանագրի կնքման ժամանակ Ապահովագրողը կարող է պահանջել ռիսկի աստիճանը բնութագրող լրացուցիչ փաստաթղթեր:

9.4 Ապահովադիրը կրում է պատասխանատվություն ապահովագրվող բեռի և նրա փոխադրման պայմանների մասին տեղեկատվության արժանահավատության և լրիվության համար:

9.5 Ապահովադիրն իրավունք ունի զննել բեռը փոխադրամիջոցում բեռնավորելու (փոխաբեռնելու) ժամանակ կամ անմիջապես նախքան նրա ուղարկումը, բեռի, փոխադրամիջոցի, փաթեթավորման առկայությունը և վիճակը, ինչպես նաև Ապահովադրի կողմից բեռի և փոխադրման պայմանների մասին հայտնած տվյալների արժանահավատությունը և լրիվությունը ստուգելու համար: Ընդ որում կազմվում է սուրվեյեյական զննման ակտ Կողմերի ստորագրություններով, որը հետագայում հանդիսանում է Պայմանագրի/ Վկայագրի անբաժանելի մասը:

- 9.6 Ապահովադիրը պարտավոր է Ապահովագրողին հնարավորության դեպքում ապահովել փոխադրամիջոցը և բեռը բեռնման, փոխաբեռնման և տեղադրման ժամանակ զննելու, ինչպես նաև Պայմանագրում/Վկայագրում նշված պահեստի և բեռի պահպանման վայրերի զննման հնարավորությունը:
- 9.7 Ապահովագրողն ուսումնասիրում է Ապահովադրի դիմումը, նրա կողմից ներկայացված փաստաթղթերը, անցկացնում է նրանց փորձաքննությունն ապահովագրական ռիսկի աստիճանը գնահատելու և այդ ռիսկին համապատասխանող սակագնային դրույք նշանակելու նպատակով և Ապահովադիրին հայտնում է Պայմանագրի/Վկայագրի կնքման պայմանների մասին:
- 9.8 Պայմանագիրը/Վկայագիրը կարող է կնքվել ինչպես բեռի կոնկրետ փոխադրման համար՝ Պայմանագրի/Վկայագրի, այնպես էլ բեռի խմբաքանակի կամ որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում (օրացուցային տարվա և այլն) փոխադրվող բեռների փոխադրման համար՝ Գլխավոր Պայմանագրի:
- 9.9 Պայմանագիր/Վկայագիր կնքելիս՝ Կողմերը կարող են պայմանավորվել Կանոններում պարունակվող պայմաններից տարբեր այլ պայմաններ ավելացնելու մասին, եթե նման լրացումները չեն հակասում ՀՀ օրենսդրությանը:
- 9.10 Պայմանագրի/Վկայագրի կնքման ժամանակ Կողմերի համաձայնեցրած լրացումները պետք է ներառվեն Պայմանագրի/Վկայագրի տեքստում:
- 9.11 Պայմանագիրը/Վկայագիրը կնքվում է գրավոր՝ 2 օրինակից (Կողմերից յուրաքանչյուրին մեկական տարբերակ):
- 9.12 Սույն Պայմաններով նախատեսված Պայմանագրի/Վկայագրի, Գլխավոր Պայմանագրի ձևերը տիպային են: Ապահովագրողն իրեն վերապահում է Պայմանագրի/Վկայագրի պայմանների փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու իրավունքը՝ ՀՀ օրենսդրության համաձայն:
- 9.13 Գլխավոր Պայմանագրով փոխադրումների ապահովագրության դեպքում, Ապահովադիրը (Շահառուն) պարտավոր է բեռի խմբաքանակի յուրաքանչյուր ուղարկման համար Ապահովագրողին ժամանակին հայտնել բոլոր անհրաժեշտ տեղեկությունները բեռի անվանացուցակի, նրա ապահովագրական գումարի, երթուղու, իսկ անհրաժեշտության դեպքում, նաև փոխադրման պայմանների մասին, Պայմանագրով/Վկայագրով նախատեսված ժամկետում, իսկ եթե նման ժամկետը նախատեսված չէ՝ անմիջապես նրանց ստանալուց հետո: Ապահովադիրը (Շահառուն) չի ազատվում այդ պարտականությունից, նույնիսկ եթե այդ տեղեկությունները ստանալու պահի դրությամբ Ապահովագրողի կողմից հատուցման ենթակա վնասների առաջացման հնարավորությունն արդեն անցել է:
- 9.14 Գլխավոր Պայմանագրով փոխադրումների ապահովագրության դեպքում, Ապահովագրողը Ապահովադիրին տալիս է Պայմանագիր/Վկայագիր յուրաքանչյուր փոխադրման (բեռի խմբաքանակի) համար, որի դրույթները նախապատվություն ունեն Գլխավոր Պայմանագրի որն ունի նախապատվության ուժ Գլխավոր Պայմանագրի բովանդակության նկատմամբ, եթե Գլխավոր Պայմանագրի պայմաններով այլ բան նախատեսված չէ:
- 9.15 Ապահովագրությունը սկսվում և ավարտվում է առանձին, յուրաքանչյուր բեռի խմբաքանակի նկատմամբ, եթե Պայմանագրով/Վկայագրով այլ բան նախատեսված չէ:
- 9.16 Պայմանագրի/Վկայագրի կորստի դեպքում, Ապահովագրողն Ապահովադրի գրավոր դիմումի հիման վրա տալիս է դրա կրկնօրինակը, որից հետո կորած Պայմանագիրը/Վկայագիրը համարվում է իրավական ուժը կորցրած և դրանով ապահովագրական հատուցման վճարումներ չեն կատարվում:
- 9.17 Պայմանագիրը/Վկայագիրը համարվում է անվավեր կնքման պահից ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում:
- 9.18 Պայմանագիրը/Վկայագիրը կարող է անվավեր ճանաչվել դատարանի կողմից՝ ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված կարգով:
- 9.19 Պայմանագրի/Վկայագրի և սույն Կանոնների՝ ապահովագրության ժամկետի ընթացքում տեղի ունեցած ապահովագրական պատահարների կարգավորմանը վերաբերվող բոլոր դրույթները պարտադիր են կատարման համար նաև ապահովագրության ժամկետի ավարտից հետո: Ապահովագրության ժամկետի ավարտը չի ազատում Ապահովագրողին ապահովագրության ժամկետի ընթացքում տեղի ունեցած ապահովագրական պատահարներով հատուցում վճարելու պարտականությունից:
- 9.20 Պայմանագիրը/Վկայագիրը ուժի մեջ է մտնում Ապահովագրողի հաշվարկային հաշվին կամ դրամարկղ ապահովագրավճարը կամ նրա առաջին մասը (առաջին ապահովագրական վճարման) մուտքագրվելու օրվանից, եթե Պայմանագրով/Վկայագրով այլ բան նախատեսված չէ:

9.21 Պայմանագիրը/Վկայագիրը դադարում է Պայմանագրի/Վկայագրի գործողության ժամկետի ավարտի դեպքում՝ դադարեցման ամսաթիվ հանդիսացող օրվա 24:00 ժամին, սակայն ոչ ուշ, քան՝

- բեռը ստացողին առաքելու պահը
- Ապահովագրողի կողմից Պայմանագրով/Վկայագրով պարտավորությունների լրիվ ծավալով կատարումը
- իրավաբանական անձ հանդիսացող Ապահովադրի լուծարումը, բացառությամբ, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համաձայն սպահովագրված բեռի նկատմամբ իրավունքների փոխանցման դեպքերի՝ իրավաբանական անձանց միասնական պետական ռեգիստրում լուծարման մասին գրառումը կատարելու պահից
- Ապահովագրողի լուծարումը կամ լիցենզիայի հետ կանչումը/սահմանափակումը՝ որպես բաժնետերերի (հիմնադիրների) ժողովի արձանագրություն ձևակերպված լուծարման մասին որոշման ընդունման օրվա կամ ՀՀ ԿԲ՝ լիցենզիայի հետ կանչելու/սահմանափակելու մասին որոշման ուժի մեջ մտնելու օրվա 00:00 ժամը
- դատարանի որոշմամբ՝ Պայմանագրի/Վկայագրի գործողության ժամկետը դադարած կամ ավարտված ճանաչելու վերաբերյալ որոշումը /վճիռը/ օրինական ուժի մեջ մտնելու պահից
- այն պահը, երբ սպահովագրական պատահարի հնարավորությունը վերացել է, և սպահովագրական ռիսկի գոյությունը դադարել է սպահովագրական պատահարից տարբերվող հանգամանքներով
- պահը, երբ Ապահովադիրը (Շահառուն) հրաժարվել է Պայմանագրից/Վկայագրից, եթե մինչ այդ պահին սպահովագրական պատահար տեղի ունենալու հնարավորությունը չի վերացել սպահովագրված բեռի ոչնչացման արդյունքում, սպահովագրական պատահարից տարբերվող այլ պատճառներով:

9.22 Ապահովագրողի՝ Պայմանագրից/Վկայագրից վաղաժամկետ հրաժարվելու դեպքում Ապահովագրողին վճարված սպահովագրավճարը ենթակա չէ վերադարձման, եթե Պայմանագրով/Վկայագրով այլ բան նախատեսված չէ:

9.23 Այն դեպքում, երբ Ապահովադրի կողմից հայտնաբերվել է Ապահովագրողի պարտավորությունների ոչ պատշաճ կատարում կամ Պայմանագրի/Վկայագրի պայմանների խախտում, ապա Ապահովադիրն իրավունք ունի վաղաժամկետ դադարեցնելու Պայմանագրի/Վկայագրի գործողությունը, ինչը չի ազատում Ապահովագրողին պատասխանատվությունից ճանապարհին գտնվող բեռան համար, մինչև Պայմանագրի/Վկայագրի հայտարարված լուծումը:

9.24 Կնքված Պայմանագրով/Վկայագրով Ապահովագրողի պարտավորությունը համարվում է չծագած եթե՝

- Պայմանագրով/Վկայագրով սպահովագրավճարը կամ սպահովագրավճարի առաջին մասը Ապահովադրի կողմից չի վճարվել Պայմանագրով/Վկայագրով նախատեսված ժամկետներում
- փոխադրումը տեղի չի ունեցել:

9.25 Տեղի չունեցած փոխադրման դեպքում Ապահովագրողն սպահովագրավճարը վերադարձնում է Ապահովադրին այդ մասին գրավոր ծանուցում ստանալու պահից հինգ բանկային օրվա ընթացքում: Ընդ որում Ապահովադրին վերադարձվող սպահովագրավճարից պահվում են Ապահովագրողի կողմից կատարված ծախսերը:

9.26 Պայմանագրի/Վկայագրի գործողության ընթացքում Ապահովադիրը (Շահառուն) պարտավոր է անհապաղ տեղեկացնել Ապահովագրողին Պայմանագրի/Վկայագրի կնքման ժամանակ հայտնած հանգամանքների նրան հայտնի և սպահովագրական ռիսկն ավելացնող փոփոխությունների մասին, այդ թվում՝

- բեռի ուղարկման ուշացում 3 օրից ավել ժամկետով
- բեռնափոխադրման՝ Պայմանագրով/Վկայագրով սահմանված կամ փոխադրման սովորական երթուղուց շեղում
- ուղարկման և նշանակության կետերի փոփոխում
- վերաբարձման, տեղափոխման, բեռի ժամանակավոր պահպանման կետերի առաջացում կամ փոփոխում
- տրանսպորտի և փոխադրամիջոցների տեսակների փոփոխում, այդ թվում նաև բեռի տեղադրում նավի տախտակամածում կամ դրա փոխադրում բաց հենահարթակներում, եթե դա նախատեսված չի եղել Պայմանագրով/Վկայագրով
- բեռի փոխադրման և առաքման ժամկետների էական ուշացում
- բեռը՝ Պայմանագրով/Վկայագրով չնախատեսված ձևերով թողնում և այլ գործոններ:

9.27 Ապահովագրողն Ապահովադրին հայտնում է ստացված ծանուցումով իր որոշման մասին այն ստանալուց հետո մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում:

9.28 Ապահովադրի կողմից ռիսկի աստիճանի ավելացմանը բերող հանգամանքների մասին ծանուցվելուց հետո Ապահովագրողն իրավունք ունի պահանջելու՝

- Պայմանագրի/Վկայագրի փոփոխում կամ ապահովագրավճարի լրացուցիչ գումարի վճարում՝ ռիսկի աստիճանի ավելացմանը համաչափ
- Պայմանագրի/Վկայագրի լուծում՝ համաձայն ՀՀ օրենսդրության, եթե Ապահովադիրը (Շահառուն) առարկում է Պայմանագրի/Վկայագրի պայմանների փոփոխմանը կամ ապահովագրավճարի լրացուցիչ գումարի ավելացումը:

9.30 Պայմանագրի/Վկայագրի պայմանները կարող են փոփոխվել և/կամ լրացվել ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված կարգով: Պայմանագրում/Վկայագրում բոլոր փոփոխությունները և լրացումները ձևակերպվում են գրավոր ձևով՝ երկու Կողմերի ստորագրություններով լրացուցիչ համաձայնագրերի ձևակերպման միջոցով:

ՀՈԴՎԱԾ 10. ԿՈՂՄԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

10.1 Ապահովագրողն իրավունք ունի՝

10.1.1 Ստուգել Ապահովադրի (Շահառուի) կողմից հայտարարված տեղեկությունների իրավասությունը, ինչպես նաև Ապահովադրի կողմից Պայմանագրի/Վկայագրի պահանջների և պայմանների կատարումը

10.1.2 Անհրաժեշտության դեպքում Ապահովադրից (Շահառուից) պահանջել ռիսկի աստիճանը գնահատելու համար նշանակություն ունեցող լրացուցիչ տեղեկատվություն

10.1.3 Մասնակցել ապահովագրված բեռի փրկման և պահպանման միջոցառումներին, ինչպես նաև տալ գրավոր ցուցումներ վնասը նվազեցնելու ուղղությամբ, որոնք պարտադիր են Ապահովադրի (Շահառուի) համար: Մակայն այդ գործողությունները չեն կարող դիտվել, որպես Ապահովագրողի կողմից պատահարն ապահովագրական ճանաչելու ապացույց

10.1.4 Ինքնուրույն պարզել ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու պատճառները և հանգամանքներն Ապահովադրից (Շահառուից), իրավապահ մարմիններից և այլ կազմակերպություններից: Պահանջել ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու պատճառները և հանգամանքները կամ վճարման ենթակա ապահովագրական հատուցման չափը պարզելու համար անհրաժեշտ տեղեկատվությունը, այդ թվում նաև առևտրային գաղտնիք հանդիսացող տվյալները, ինչպես նաև ինքնուրույն պարզել ապահովագրական պատահարի պատճառները և հանգամանքները

10.1.5 Պարզել բեռին հասցված վնասի չափը

10.1.6 Ցանկացած ժամանակ կատարել ապահովագրված բեռի գնում և Ապահովադրի (Շահառուի) կողմից բեռի փոխադրման և միջանկյալ պահեստներում պահպանման կանոնների պահպանման վերահսկում

10.1.7 Իրականացնել Ապահովադրի (Շահառուի) անձնական տվյալների մշակում՝ Պայմանագրի/Վկայագրի կատարման, Ապահովադրին (Շահառուին) Ապահովագրողի և նրա գործընկերների ապահովագրական ծառայությունների մասին տեղեկատվություն տրամադրելու նպատակով, այդ թվում նաև Ապահովադրի (Շահառուի) հետ կապի միջոցներով անմիջական կապ հաստատելու եղանակով, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ չարգելված այլ նպատակներով

10.1.8 Իրականացնել վնասի պահանջի իր իրավունքը՝ սուբրոգացիա, որն Ապահովադիրն (Շահառուն) ունի վնասների համար պատասխանատու անձի նկատմամբ, Ապահովադրին (Շահառուին) վճարված ապահովագրական հատուցումների սահմաններում

10.1.9 Մերժել ապահովագրական հատուցումը՝ սույն Պայմանների 12-րդ հոդվածում նշված հիմունքներով:

10.2 Ապահովագրողը պարտավոր է՝

10.2.1 Պայմանագրի կնքելիս Ապահովադրին ծանոթացնել սույն Պայմանների հետ

10.2.2 Ապահովադրին հանձնել սույն Պայմանները Պայմանագրի/Վկայագրի իր տարբերակի հետ միասին,

10.2.3 Գլխավոր Պայմանագրով ապահովագրության դեպքում Ապահովադրի պահանջով տալ բեռի խմբաքանակների առանձին առաքումների Պայմանագրեր/Վկայագրեր

10.2.4 Չիրապարակել իր մասնագիտական գործունեության արդյունքում իր ստացած Ապահովադրի և Շահառուի, ինչպես նաև վերջիններիս գույքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը՝ բացառությամբ ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերի: Ապահովագրության գաղտնիքի խախտման համար Ապահովագրողը կրում է պատասխանատվություն՝ ՀՀ օրենսդրության համաձայն

10.2.5 Ապահովել Ապահովադրի (Շահառուի) կողմից տրամադրված Ապահովադրի (Շահառուի) անձնական տվյալների գաղտնիությունը և անվտանգությունը նրանց մշակման ժամանակ

10.2.6 Կատարել ՀՀ օրենսդրությամբ, սույն Կանոններով և Պայմանագրով/Վկայագրով նախատեսված այլ պարտականությունները և գործողությունները:

10.3 Պայմանագրով/Վկայագրով նախատեսված ապահովագրական պատահարի հատկանիշներ ունեցող իրադարձության տեղի ունենալու դեպքում, Ապահովագրողը պարտավոր է՝

10.3.1 Ապահովադրին (Շահառուին) հայտնել միջոցառումների ցանկը, որոնք նա պետք է կատարի վնասները նվազեցնելու համար

10.3.2 Ապահովադրի (Շահառուի) հետ համաձայնեցնել վնասված բեռի զննումն անցկացնելու ժամկետը

10.3.3 Անցկացնել վնասված բեռի զննում Ապահովադրի (Շահառուի) հետ համաձայնեցված ժամկետներում, իսկ անհրաժեշտության դեպքում նշանակել փորձաքննությունն ապահովագրական պատահարի փաստը հաստատելու և վնասների չափը որոշելու նպատակով

10.3.4 Պահանջել բոլոր փաստաթղթերը, որոնք անհրաժեշտ են վնասի չափը որոշելու և ապահովագրական հատուցում վճարելու մասին հարցը քննարկելու համար,

10.3.5 Ընդունել քննության Ապահովադրի (Շահառուի) ապահովագրական հատուցում վճարելու մասին դիմումը Ապահովադրի (Շահառուի) կողմից ներկայացված փաստաթղթերի հետ միասին, որոնք անհրաժեշտ են ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու բոլոր հանգամանքները պարզելու, կրած վնասը հաշվարկելու և ապահովագրական հատուցումը վճարելու համար

10.3.6 Հաստատել Ապահովադրի՝ (Շահառուի) ապահովագրական հատուցում վճարելու մասին դիմումը, ներկայացված փաստաթղթերով ստանալու փաստը Ապահովագրողի լիազորված անձի ստացականի հետ միասին

10.3.7 Պատահարն ապահովագրական ճանաչելու դեպքում կազմել և հաստատել Եզրակացություն՝ սույն Կանոններով նախատեսված բոլոր անհրաժեշտ փաստաթղթերից վերջինը ստանալու պահից 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում

10.3.8 Եզրակացության հաստատումից հետո 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում կատարել ապահովագրական հատուցումը

10.3.9 Ապահովագրական հատուցում վճարելու մերժման դեպքում՝ այդ մասին գրավոր ձևով տեղեկացնել Ապահովադրին (Շահառուին) սույն Պայմաններով նախատեսված բոլոր անհրաժեշտ փաստաթղթերից վերջինը ստանալու պահից 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում: Լրացուցիչ փորձաքննության անցկացման և/կամ Ապահովադրի (Շահառուի) կամ նրա աշխատողների դեմ հայտնած իրադարձության փաստով քրեական գործ հարուցելու դեպքում, սույն կետում նշված ժամկետը սկսում է հաշվարկվել անցկացված փորձաքննության արդյունքները պարունակող Ապահովագրողի՝ ապահովագրական հատուցում վճարելու մերժման մասին որոշումը հաստատող փաստաթղթերը ստանալու և/կամ դատարանի վճռի (իրավապահ մարմինների այլ որոշման) օրինական ուժի մեջ մտնելու ամսաթվից:

10.4 Ապահովադրին իրավունք ունի՝

10.4.1 Պայմանագիրը/Վկայագիրը կնքելիս նշանակել ապահովագրական հատուցման ստացողին՝ Շահառուին, ընդ որում, Ապահովադրին վերապահվում է այլ անձով նրան փոխարինելու իրավունքը՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով,

10.4.2 Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն լուծել Պայմանագիրը/ Վկայագիրը,

10.4.3 Պայմանագրի/Վկայագրի կորստի դեպքում ստանալ կրկնօրինակը

10.4.4 Ներգրավել անկախ փորձագիտական կազմակերպություններ ապահովագրական պատահարի դեպքում պատճառները և վնասի չափը սահմանելու համար՝ Ապահովագրողի եզրակացությունների հետ Ապահովադրի (Շահառուի) անհամաձայնության դեպքում:

10.5 Ապահովադրի պարտավոր է՝

10.5.1 Պայմանագիրը/Վկայագիրը կնքելիս Ապահովագրողին հայտնել նրան հայտնի բոլոր հանգամանքների մասին, որոնք նշանակություն ունեն ապահովագրական ռիսկի գնահատման համար, ինչպես նաև ապահովագրության տվյալ օբյեկտի նկատմամբ կնքված կամ կնքվող Պայմանագրերի/Վկայագրերի մասին,

10.5.2 Պատասխանատվություն կրել Ապահովագրողին փոխանցվող փոխադրման և այլ փաստաթղթերի ամբողջականության, հավաստիության և նրանց ժամանակին ձևակերպման համար,

10.5.3 Վճարել ապահովագրավճարն Պայմանագրում/Վկայագրում նշված չափով և ժամկետներում և Ապահովագրողի պահանջով նրան տրամադրել ապահովագրավճարի վճարման փաստը հաստատող վճարման փաստաթուղթ

10.5.4 Գլխավոր Պայմանագրով ապահովագրության դեպքում, բեռի յուրաքանչյուր առաքման համար Պայմանագրում/Վկայագրում նախատեսված ժամկետում հայտնել Ապահովագրողին բոլոր անհրաժեշտ տեղեկությունները՝ իսկ եթե Պայմանագրում/Վկայագրում ժամկետը նշված չէ, ապա տեղեկությունները ստանալուց անմիջապես հետո: Ապահովադիրը չի ազատվում սույն պարտականությունից, նույնիսկ եթե նա ստացել է ուղարկման մասին տեղեկությունները նշանակության վայր բեռի չվնասված վիճակում առաքումից հետո

10.5.5 Ապահովել Ապահովագրողի կողմից ապահովագրության ընդունվող բեռի գնման հնարավորությունը

10.5.6 Բեռնափոխադրողին կամ վարորդներին (բեռն Ապահովադրի փոխադրամիջոցով փոխադրելու դեպքում) ծանոթացնել Ապահովագրողի հետևյալ պայմանների հետ՝

- ապահովագրված բեռն ավտոմեքենաներով փոխադրելու դեպքում կանգառները, բացառությամբ վթարային դեպքերի, թույլատրված են միայն պահպանվող, լուսավորված և պատշաճ կերպով ցանկապատված կանգառներում կամ ՃՈ-ի կամ արտասահմանյան համապատասխան պետական տեսչությունների կանգառներում,

- վարորդները/առաքիչները և ապահովագրված բեռն ուղեկցող այլ անձինք բեռի հետ պատահարի դեպքում պետք է անհապաղ տեղեկացնեն դրա մասին իրավասու մարմիններին,

10.5.7 Ապահովագրողի պահանջով օպերատիվ կերպով ներկայացնել՝

- կոնկրետ փոխադրման բեռի պատկանելիությունը և արժեքը հաստատող փաստաթղթերի պատճենները,

- կոնկրետ փոխադրման համար փոխադրման փաստաթղթերի պատճենները,

- կոնկրետ փոխադրման ապահովագրված բեռի վերգրությունը,

- կոնկրետ փոխադրման վերաբերյալ այլ անհրաժեշտ փաստաթղթեր,

10.5.8 Ապահովագրողին անհապաղ հայտնել Պայմանագիրը/Վկայագիրը կնքելուց հետո տեղի ունեցած և ռիսկի աստիճանն ավելացնող փոփոխությունների մասին (բեռի ուղարկման էական ուշացման, փոխադրման կամ միջանկյալ պահպանման ժամկետի ավելացման, Պայմանագրում/Վկայագրում նշված երթուղուց շեղումների, վերաբարձման, բեռնաթափման, պահպանման կամ նշանակման կետի փոփոխման, այլ փոխադրամիջոցի վրա վերաբեռնման, առաքման եղանակի փոփոխման, բեռը՝ Պայմանագրով/Վկայագրով չնախատեսված ձևերով թողնելու և այլն)

10.5.9 Ապահովագրողին օպերատիվ եղանակով գրավոր ծանուցել ապահովագրության համար հայտարարված բեռի տեղի չունեցած փոխադրման մասին

10.5.10 Կատարել ՀՀ օրենսդրությամբ, սույն Պայմանագրով և Պայմանագրով/Վկայագրով նախատեսված այլ պարտականություններ և գործողություններ:

10.5.11 Ապահովադրի պարտականությունները հավասար չափով տարածվում են նաև Շահառուի վրա: Շահառուի կողմից ապահովագրական հատուցում վճարելու մասին պահանջը ներկայացնելիս Ապահովագրողն իրավունք ունի Շահառուից պահանջելու Ապահովադրի կողմից չկատարված պարտականությունների կատարում: Այն պարտականությունների, որոնք պետք է կատարված լինեին նախկինում՝ չկատարման կամ կատարման ուշացման հետևանքների ռիսկը կրում է նաև Շահառուն:

10.5.12 Սույն Կանոններով և Պայմանագրով/Վկայագրով նախատեսված բոլոր տեղեկությունները Կողմերը պետք է իրականացնեն գրավոր ձևով կամ տեղեկությունների հաղորդման արձանագրումն ապահովող կապի միջոցներով, կամ փոխանցելով առձեռն՝ ստացականով:

10.6 Պայմանագրով/Վկայագրով նախատեսված ապահովագրական պատահարի հատկանիշներ ունեցող ապահովագրական իրադարձության տեղի ունենալու դեպքում Ապահովադիրը (Շահառուն) պարտավոր է՝

10.6.1 Անմիջապես, երբ նրանց հայտնի է դարձել նման իրադարձության տեղի ունենալու մասին, ձեռնարկել խելամիտ և տվյալ հանգամանքներում մատչելի միջոցներ՝

- վնասված բեռը փրկելու և պահպանելու համար,

- բեռի հետագա վնասումը կանխելու և ապահովագրված բեռի լրացուցիչ վնասների առաջացմանը նպաստող պատճառները վերացնելու համար: Ապահովագրողին պատահարի մասին հայտնելու ժամկետը չի կարող գերազանցել 72 ժամը:

10.6.2 Նման միջոցներ ձեռնարկելիս Ապահովադիրը պարտավոր է հետևել Ապահովագրողի ցուցումներին, եթե այդպիսիք եղել են:

10.6.3 Վերահսկել վարորդների/առաքիչների գործողությունները՝ կապված ապահովագրված բեռի հետ պատահարի մասին համապատասխան իրավասու մարմիններին անհապաղ տեղեկացնելու և նրանցից

վնասի առաջացման փաստը և պատճառները հաստատող սկզբնական փաստաթղթերը ստանալու նրանց պարտականությունների կատարման հետ:

10.6.4 Ապահովագրված բեռի հետ պատահած դեպքի մասին հայտնել համապատասխան իրավասու մարմիններին և նրանցից ստանալ վնասի առաջացման փաստը և պատճառները հաստատող բոլոր անհրաժեշտ փաստաթղթերը:

10.6.5 Անհապաղ, Ապահովադրին (Շահառուին) մատչելի ցանկացած միջոցով, Ապահովագրողին տեղեկացնել ապահովագրական պատահարի մասին և տրամադրել ապահովագրական պատահարի պահի դրությամբ առկա ամբողջ օբյեկտիվ տեղեկատվությունը):

10.6.6 Պատահարը հայտնաբերելու և Ապահովագրողին տեղեկացնելու պահից եռօրյա ժամկետում գրավոր սահմանված ձևով տեղեկացնել Ապահովագրողին ապահովագրական պատահարի մասին. Ապահովադրի (Շահառուի) կողմից Ապահովագրողին վնասի մասին ծանուցելու, փոխադրողին բողոք ներկայացնելու պարտականության կատարման փաստը պետք է հաստատված լինի գրավոր ապացույցներով (անդորրագրով, ստացականով և այլն)

10.6.7 Վնասված բեռը պահպանել անփոփոխ վիճակում մինչև Ապահովագրողի կամ նրա ներկայացուցիչների կողմից դրա զննումը: Բեռները փոխադրման համար հարմարավետ վիճակի բերելու ոչ մի աշխատանք չպետք է սկսվի մինչև Ապահովագրողի կամ նրա կողմից նշանակված սուրվեյթի կողմից վնասված բեռի զննման ավարտի պահը, բացառությամբ դեպքերի, երբ այդ միջոցառումների կատարումը թելադրված է՝

- անվտանգության ապահովման նկատառումներով
- հետագա վնասները կանխելու անհրաժեշտությամբ
- Ապահովագրողի համաձայնության ստացմամբ: Հակառակ դեպքում Ապահովագրողը պատասխանատվություն չի կրում բեռի կրկնակի վնասման համար: Այն դեպքում, եթե Ապահովագրողի կողմից չիրականացվի վնասված բեռի զննումը Ապահովադրի (Շահառուի) հետ համաձայնեցված ժամկետի ընթացքում, Ապահովադիրը (Շահառուն) իրավունք ունի կատարել վնասված բեռի նորոգում

10.6.8 Ապահովել Ապահովագրողին կամ նրա կողմից նշանակված սուրվեյթին վնասված բեռը զննելու հնարավորություն

10.6.9 Ձեռնարկել միջոցներ և կատարել անհրաժեշտ ձևակերպումները Ապահովագրողին՝ ապահովագրության արդյունքում հատուցված վնասների համար պատասխանատու անձի (փոխադրող, էքսպեդիտոր, այլ 3-րդ անձինք) նկատմամբ սուբորգացիայի կարգով պահանջի իրավունքը ներկայացնելու հնարավորությունն ապահովելու համար: Վնասների համար պատասխանատու անձին պահանջներ ներկայացնելու կարգը և ժամկետները սահմանվում են ՀՀ օրենսդրության նորմերի համաձայն

10.6.10 Ապահովագրողին ներկայացնել ապահովագրական հատուցում վճարելու մասին սահմանված ձևի գրավոր դիմում՝ նշելով դիմումի ներկայացման օրվա դրությամբ հայտնի ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու հանգամանքները

10.6.11 Ապահովագրողին ապահովել մեղավոր կողմի հանդեպ սուբորգացիայի իրավունքի կիրառման հնարավորությամբ

10.6.12 Ապահովագրական հատուցում պահանջելիս Ապահովադիրը (Շահառուն) պարտավոր է փաստաթղթերով ապացուցել՝

- իր գույքային շահերն ապահովագրված բեռի նկատմամբ
- ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու փաստը
- վնասի չափը
- Ապահովագրողին՝ մեղավոր կողմի նկատմամբ պահանջի իրավունքի փոխանցման հնարավորության ապահովման իր պարտականությունների պատշաճ կատարումը:

ՀՈՂԿԱԾ 11. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԸ, ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՉԱՓԸ ՍԱՀՄԱՆԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

11.1 Պատահար տեղի ունենալու դեպքում Ապահովադրի (Շահառուի) կողմից ներկայացվող փաստաթղթերի ցանկը

11.1.1 Պայմանագրի/Վկայագրի կնքման փաստը հաստատող փաստաթղթերը՝ Պայմանագրի/Վկայագրի բնօրինակը բոլոր հավելվածներով, վճարման հանձնարարականի պատճենը՝ Ապահովադրի հաշվարկային

հաշվից ապահովագրավճարի գումարի դուրսգրման մասին բանկի նշումներով (անհրաժեշտության դեպքում).

11.1.2 Իրավահաստատող փաստաթղթեր պատճենները՝

ա) իրավաբանական անձի համար՝

- պետական գրանցման մարմինների կողմից տրված գրանցման վկայական
- կանոնադրություն
- հիմնադիր փաստաթղթեր

բ) ֆիզիկական անձի համար (անհատ ձեռնարկատիրոջ համար)՝

- պետական գրանցման մարմինների կողմից տրված գրանցման վկայական
- Ապահովագրված բեռի նկատմամբ գույքային շահը հաստատող փաստաթղթերը՝ բեռնագրային փաստաթղթեր (բեռնագրեր, ապրանքագրեր, հաշիվներ, վճարման հանձնարարականներ, հաշիվ-ապրանքագրեր, փաթեթավորման թերթեր, նրանց հավասարեցված այլ փաստաթղթեր),
- առքուվաճառքի պայմանագրեր, Ապահովադրի (Շահառուի) գույքային շահը հաստատող այլ պայմանագրեր.

11.1.3 Ապահովագրված բեռի փոխադրման իրականացման փաստը հաստատող փաստաթղթերը՝ փոխադրման, տրանսպորտային-էքսպեդիտորական ծառայությունների պայմանագիր, փոխադրման փաստաթղթերը (բեռնագրերը, երկաթուղային, ավտո և օդային ապրանքագրեր, նրանց հավասարեցրած փոխադրման այլ փաստաթղթերը), ծովային փոխադրամիջոցներով առաքվող բեռի ապահովագրության դեպքում՝ չարտեր-խմբաքանակներ և բեռնագրեր:

11.1.4 Ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու փաստը հաստատող փաստաթղթերը՝

ա) ծովային տրանսպորտով փոխադրման դեպքում՝

- քաղվածք նավամատյանից
- նավային ակտ
- վթարային հավաստագիր
- ընդհանուր վթարի մասին դիսպաշերի ակտը
- նաև դրանց հավասարեցրած այլ պաշտոնական փաստաթղթեր՝ նշելով ապահովագրական պատահարի պատճառները
- նավի անհայտ կորչելու դեպքում՝ վերջին նավահանգստից նրա մեկնման և հերթական նավահանգիստ ժամանման նախատեսվող ամսաթվի մասին հավաստի տեղեկություններ: Նավը համարվում է անհայտ կորած, եթե դրա մասին ոչ մի տեղեկություն չի ստացվել երեք ամսվա ընթացքում, իսկ եթե տեղեկությունների ստացումը կարող է ուշանալ ռազմական գործողությունների հետևանքով՝ վեց ամսվա ընթացքում

բ) երկաթուղային տրանսպորտով փոխադրման դեպքում՝

- առևտրային ակտ, կազմված երկաթուղու ներկայացուցչի կողմից բեռի վնասումների, հափշտակման (կապարակնիքի վնասման) հայտնաբերման կայարանում
- բեռի պակասորդի մասին առևտրային ակտ՝ կազմված նշանակման կետում՝ բեռը ստացողի, ռազմականացված պահպանության, երկաթուղու ներկայացուցչի ստորագրություններով
- ընդհանուր ձևի կամ նրան հավասարեցրած այլ ակտ՝ վնասի գումարի նշումով՝ վավերացված բեռ փոխադրողի կնիքով
- վկայական՝ կազմված երկաթուղու այն բաժանմունքի ղեկավարության կողմից, որի տարածքում տեղի է ունեցել վթարը (շարժակազմի դուրս ընկնելը, կամուրջի փլուզումը և այլն), որի արդյունքում առաջացել է ապահովագրական պատահարը
- երկաթուղային բեռնագիր՝ վնասի մասին գրառմամբ

գ) ավտոտրանսպորտային միջոցներով փոխադրման դեպքում՝

- բեռի (ցանկացած պատճառով) պակասորդի մասին ակտ՝ կազմված նշանակման վայրում բեռը ստացողի, փոխադրողի (վարորդի), պաշտպանության, մաքսատան ներկայացուցչի (առկայության դեպքում)
- ՃՈ արձանագրությունը ճանապարհատրանսպորտային պատահարի մասին՝ ՃՏՊ-ի դեպքում
- ոստիկանության բաժանմունքի՝ բեռի հափշտակման կամ միտումնավոր ոչնչացման փաստով քրեական գործ հարուցելու մասին որոշումը՝ բեռի հափշտակման կամ ոչնչացման փաստերի առկայության դեպքում

- ճանապարհային թերթիկի պատճենը՝ բեռը ստանալու ժամանակի և ամսաթվի և դրա որակային վիճակի, ուղարկման և կայանատեղի ժամանելու մասին նշումներով
- վարորդի բացատրական գրությունը՝ բեռի վնասման պատճառ հանդիսացած հանգամանքների մասին
- դ) օդային տրանսպորտով փոխադրման դեպքում՝
 - առևտրային ակտ, վնասի գումարի մասին նշումներով, վավերացված ավիափոխադրողի դրոշմակնիքով կամ կնիքով
 - բեռի հափշտակման, վնասման փաստի մասին առևտրային ակտ, վնասի գումարի մասին նշումներով, վավերացրած ավիափոխադրողի/նշանակման կետի օդանավակայանի ներկայացուցիչների, բեռ ստացողի, մաքսատան դրոշմակնիքով կամ կնիքով (առկայության դեպքում)
 - ավիաընկերության ղեկավարության կողմից կազմված՝ օդանավի աղետի մասին վկայական.
- ե) տրանսպորտի ցանկացած այլ միջոցներով փոխադրման դեպքում՝
 - Ապահովադրի լիազորված ներկայացուցչի կողմից բեռի զննման ակտերը
 - փորձաքննության, զնահատման ակտերը և նման այլ փաստաթղթեր, որոնք կազմվել են՝ համաձայն այն վայրի օրենքների, որտեղ հայտնաբերվում է վնասը,
 - բեռի փրկման համար կատարված ծախսերի մասին փաստաթղթերը:
- 11.1.5 Փաստաթղթերը, որոնք Ապահովագրողին ապահովում են Ապահովադրից/Շահառուից վնասի համար պատասխանատու անձի նկատմամբ պահանջի իրավունքի փոխանցումը (սուբրոգացիա)՝ մեղավոր կողմին (փոխադրողին, էքսպեդիտորին, վնասի մեջ մեղավոր այլ անձին) ուղղված պահանջ-նամակների պատճենները, նրանց ստացման մասին նշումով կամ նրանց ուղարկման մասին փոստային անդորրագրերի պատճեններով, մեղավոր կողմի նամակների պատասխանների պատճենները, Ապահովագրողին անցած պահանջի իրավունքի իրականացման համար անհրաժեշտ այլ փաստաթղթերը և ապացույցները:
Ապահովագրական գումարի մեջ ներառված, բայց առքուվաճառքի պայմանագրերի կամ բեռի իրական արժեքը հաստատող այլ փաստաթղթերում հաշվի չառնված բոլոր ծախսերը պետք է փաստաթղթերով հաստատվեն ապահովագրական հատուցման ժամանակ:
- 11.2 Ապահովագրողի և Ապահովադրի (Շահառուի) միջև պատահարի պատճառների և վնասի չափի մասին տարաձայնությունների դեպքում հնարավոր է լրացուցիչ անկախ փորձագետների ներգրավում՝ անկախ փորձաքննություն պահանջած Կողմի հաշվին:
- 11.3 Ապահովագրողը, Ապահովադրի (Շահառուն) իրավունք չունեն որպես փորձագետ նշանակել Ապահովագրողի, Ապահովադրի (Շահառուի) մրցակից հանդիսացող կամ նրանց հետ գործարար փոխհարաբերություններում գտնվող անձանց, ինչպես նաև մրցակիցների կամ նրանց համագործակիցների աշխատող հանդիսացող անձանց:
- 11.4 Ապահովագրական հատուցման չափը որոշելու և ապահովագրական հատուցումն իրականացնելու կարգը
 - 11.4.1 Ապահովադրի (Շահառուի) կողմից հայտարարված իրադարձությունն ապահովագրական պատահար ճանաչելու դեպքում վճարման ենթակա ապահովագրական հատուցման չափը որոշվում է ելնելով ապահովագրական գումարի, չհատուցվող գումարի չափից և Ապահովադրի կողմից ներկայացված փաստաթղթերում պարունակվող տեղեկություններից:
 - 11.4.2 Ապահովագրական հատուցման չափը որոշվում է հետևյալ կերպ՝
 - ա) տրանսպորտային միջոցի՝ բեռի հետ լրիվ ոչնչացման, անհայտ կորչելու կամ ամբողջ բեռը հափշտակելու դեպքում՝ բեռի ապահովագրական գումարի չափով՝ հաշվանցելով ոչ պայմանական չհատուցվող գումարը
 - բ) բեռի մի մասի լրիվ ոչնչացման կամ հափշտակման դեպքում՝ բեռի այդ մասով ապահովագրական գումարի չափով՝ մասհանելով ոչ պայմանական չհատուցվող գումարը
 - գ) ամբողջ բեռի լրիվ կառուցողական ոչնչացման դեպքում՝ բեռի ապահովագրական գումարի չափով՝ հաշվանցելով՝ ոչ պայմանական չհատուցվող գումարը, օգտագործման համար պիտանի մնացորդի արժեքը, բեռի վնասման դեպքում՝ նրա կորցրած արժեքի չափով կամ վնասված բեռի նորոգման (վերականգնման) և բեռի՝ նախքան ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալը նախնական վիճակին բերելու համար անհրաժեշտ փոխարինվող վնասված պահեստամասերի արժեքի չափով:
 - 11.4.3 Վերականգնման համար անհրաժեշտ ծախսերի մեջ հաշվի են առնվում նյութերի, պահեստամասերի ձեռքբերման ծախսերը և նորոգման աշխատանքների վարձատրությունը, սակայն ապահովագրության

պայմանագրի կնքման դրությամբ բեռի իրական արժեքից ոչ ավել գումարով: Ընդ որում, հաշվի են առնվում միայն այն ծախսերը, որոնք առաջացել են անմիջականորեն ապահովագրական պատահարի հետևանքով: Ծածկույթից հանվում է մաքսային տուրքը, եթե մաքսային տուրքը ներառված չէր ապահովագրական գումարի մեջ: Երկու դեպքերում էլ ապահովագրական հատուցման գումարը չպետք է գերազանցի վնասված բեռի միավորի համար սահմանված ապահովագրական գումարի չափը:

11.4.4 Ծովային փոխադրման դեպքում Ապահովագրողը հատուցում է ընդհանուր վթարով վնասները, ծախսերը և վճարումները: Ընդհանուր վթարով հատուցման ենթակա ծախսերն Ապահովագրողի կողմից հատուցվում են՝ անկախ այն բանից, որ վնասների հատուցման հետ միասին դրանք կարող են գերազանցել պայմանագրով սահմանված ապահովագրական գումարը:

11.4.5 Եթե Պայմանագրով/Վկայագրով հատուցվում են նաև բեռի փոխադրման հետ կապված ծախսերը (տրանսպորտային ծախսերը, մաքսային տուրքը և այլ ծախսերը), ապա Ապահովագրողն Ապահովադրին (Շահառուին) հատուցում է Պայմանագրով/Վկայագրով սահմանված գումարի սահմաններում, հետևյալ ծախսերը՝

ա) տրանսպորտային ծախսերի արժեքը բեռի լրիվ ոչնչացման (անհայտ կորչելու) դեպքում, կամ տրանսպորտային ծախսերի մի մասը, որը վերաբերվում է վնասված բեռին, և փոխադրման այլ ծախսերը՝ համաձայն սույն Կանոնների 5.4 և 5.6 կետերի

բ) նավափոխադրավճարը բեռի լրիվ ոչնչացման (անհայտ կորչելու) դեպքում, կամ նավափոխադրավճարի մի մասը, որը վերաբերվում է վնասված բեռին, և փոխադրման այլ ծախսերը՝ համաձայն սույն Կանոնների 5.4. և 5.6. կետերի

գ) ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու և բեռի փրկման հետ կապված, ինչպես նաև դրա հետագա վնասման կանխմանն ուղղված փաստաթղթերով հաստատված ծախսերը, եթե այդ ծախսերն անհրաժեշտ էին կամ ի կատար են ածվել Ապահովագրողի ցուցումների համաձայն, նույնիսկ եթե համապատասխան միջոցներն անհաջող էին

դ) ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու և երրորդ անձանց կողմից (անկախ փորձաքննություն) վնասի չափը սահմանելու հետ կապված փաստաթղթերով հաստատված ծախսերն այն պայմանով, որ այդ ծախսերը կրել են նպատակահարմար բնույթ կամ իրականացվել են Ապահովագրողի ցուցումներով:

11.4.6 Ապահովադրի կամ Ապահովագրողի կողմից ապահովագրված բեռը փրկելու, պաշտպանելու կամ վերականգնելու համար ձեռնարկվող միջոցները չպետք է դիտվեն որպես պահանջ ներկայացնելու իրավունքից հրաժարում կամ աբանդոնին համաձայնություն կամ Կողմերից որևէ մեկի իրավունքների այլ սահմանափակում:

11.4.7 Եթե ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու պահին չի առաջացել ապահովագրական շահ՝ հատուցվող տրանսպորտային ծախսերի, նավափոխադրավճարի, մաքսային տուրքերի կամ այլ ծախսերի նկատմամբ, ապա նրանց վերաբերվող ապահովագրական գումարի բաժնեմասը հաշվի չի առնվելու վնասի չափը որոշելիս: Նույնը գործում է ապահովագրական պատահարի հետևանքով տնտեսած ծախսերի նկատմամբ:

11.4.8 Վերափաթեթավորման ծախսերը հատուցվում են բեռի ապահովագրական գումարի 15 տոկոսից ոչ ավել չափով:

11.4.9 Ծրագրային ապահովմամբ բեռների (սարքավորումներ/հաստոցներ/ ծրագրային և էլեկտրոնային սխեմաներով սարքեր) վնասների հատուցումն իրականացվում է հետևյալ կերպ՝

ա) Ապահովադրի, արտադրողի կողմից փաստաթղթերով հաստատված ծրագրային ապահովման վերականգնման արժեքի չափով, սակայն սարքավորումների (տվյալ բլոկի) ապահովագրական գումարի 5 տոկոսից ոչ ավել,

բ) Ապահովադրի (Շահառուի) կողմից ծրագրային ապահովման վերականգնման արժեքի փաստաթղթային հաստատման բացակայության դեպքում, ապահովագրական հատուցումը վճարվում է միայն փաստաթղթերով հաստատված տեղեկատվության կրիչի արժեքի և այն մոնետաժի վայր առաքելու համար տրանսպորտային ծախսերի չափով:

գ) Եթե հավաքական բեռների անմիատար խմբաքանակի (տարբեր ֆիզիկաքիմիական հատկություններով և ֆիզիկական վիճակներով բեռներ) փոխադրման ընթացքում մի խմբի բեռների վնասումը այն իրադարձությունների արդյունքում, որոնք կարող են ճանաչվել ապահովագրական պատահարներ, բերեն

այդ իրադարձություններից անմիջականորեն չվնասված բեռների մյուս խմբի վնասմանը կամ ոչնչացմանը, ապա նման վնասները ենթակա չեն Ապահովագրողի կողմից հատուցման:

դ) Եթե փոխադրման արդյունքում էականորեն վնասվեն /մաշվեն/ շտեյնի վրա փակցրած պիտակները, ապա պիտակների վնասումների (մաշվածությունների) պատճառով առաջացած վնասները հատուցվում են նմանատեսակ պիտակների ձեռքբերման և նրանց փակցնելու աշխատանքների արժեքի չափով:

ե) Եթե Պայմանագրով/Վկայագրով այլ բան նախատեսված չէ, բեռի փրկման և պահպանման, ինչպես նաև դրա հետագա վնասման կանխման բոլոր ծախսերը կատարվում են Ապահովագրողի (Շահառուի) կողմից: Ապահովագրության պայմաններով հատուցման ենթակա ծախսերը վճարվում են Ապահովագրողի կողմից Ապահովագրողին (Շահառուին)՝ բեռին հասցրած վնասի համար վճարման հետ միաժամանակ:

զ) Եթե ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու օրվա դրությամբ ապահովագրված բեռի նկատմամբ գործել են նաև ապահովագրության այլ պայմանագրեր նմանատիպ ռիսկերով (կրկնակի ապահովագրություն), ապա այդ դեպքում ապահովագրողներից յուրաքանչյուրի կողմից վճարման ենթակա ապահովագրական հատուցման գումարը կրճատվում է համապատասխան ապահովագրության պայմանագրով սկզբնական ապահովագրական գումարի նվազեցմանը համաչափ:

է) Եթե Ապահովագրողը (Շահառուն) ստացել է վնասների հատուցում երրորդ անձանցից, Ապահովագրողը վճարում է միայն Պայմանագրով/Վկայագրով վճարման ենթակա գումարի և Ապահովագրողի կողմից այլ անձանցից ստացած գումարի միջև տարբերությունը: Ապահովագրողը (Շահառուն) պարտավոր է տեղեկացնել Ապահովագրողին նման հատուցում ստանալու մասին:

11.4.10 Ապահովագրողը (Շահառուն), ստանալով Պայմանագրով/Վկայագրով նախատեսված ամբողջ ապահովագրական գումարի չափով ապահովագրական հատուցումը, կարող է հրաժարվել ապահովագրված բեռի նկատմամբ իր իրավունքներից Ապահովագրողին արբանդոնի մասին դիմում ներկայացնելու միջոցով, հետևյալ դեպքերում՝

- ա) բեռի հետ տրանսպորտային միջոցի անհայտ կորչելու
- բ) բեռի լրիվ ոչնչացման
- գ) վնասների հեռացման կամ ապահովագրված բեռը նշանակման վայր հասցնելու տնտեսական աննպատակահարմարության
- դ) բեռի՝ ժողովրդական հուզումների կամ ահաբեկչական գործողությունների արդյունքում բռնագրավման դեպքում, եթե բեռն ապահովագրված է նման վտանգից և բռնագրավումը տևում է ավելի քան 60 օր:

Արբանդոնի մասին դիմումը կարող է տրվել Ապահովագրողին նշված իրադարձությունների առաջացման պահից վեց ամսվա ընթացքում: Արբանդոնի մասին դիմումը չի կարող հետ կանչվել Ապահովագրողի (Շահառուի) կողմից հետագայում:

11.4.11 Եթե ապահովագրական հատուցում ստանալուց հետո բեռը հայտնաբերվել է, ապա Ապահովագրողը կարող է պահանջել, որ Ապահովագրողը (Շահառուն), պահելով բեռը, վերադարձնի ապահովագրական հատուցման գումարը՝ մասհանելով բեռի մասնակի վնասներով կամ ոչնչացումով պատճառված վնասի դիմաց ապահովագրական հատուցման գումարը, եթե նման վնասը տեղի է ունեցել:

Ապահովագրական հատուցման վճարման օրը համարվում է Ապահովագրողի հաշվարկային հաշվից դրամական միջոցների դուրսգրման օրը:

Պայմանագրով/Վկայագրով ապահովագրական վճարումն իրականացվում է ՀՀ արժույթով, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետության արժույթային օրենսդրությամբ և դրան համաձայն արժույթային կանոնակարգման մարմինների կողմից ընդունված նորմատիվային իրավական ակտերով նախատեսված դեպքերի:

Արժույթային համարժեքով ապահովագրության դեպքում, ապահովագրական հատուցման վճարումն իրականացվում է Ապահովագրողի կողմից Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի կողմից վճարման օրվա դրությամբ տվյալ արժույթի համար սահմանված փոխարժեքով, եթե ապահովագրության պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ:

ՀՈԴՎԱԾ 12. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՄԱՆ ՄԵՐԺՄԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ

12.1 Ապահովագրողն ազատվում է այն վնասների հատուցումից, որոնք առաջացել են այն բանի հետևանքով, որ Ապահովագրողը (Շահառուն) միտումնավոր չի ձեռնարկել խելամիտ և նրան մատչելի միջոցներ հնարավոր վնասները նվազեցնելու համար:

12.2 Համաձայն սույն Պայմանների՝ չեն հատուցվում Ապահովադրի (Շահառուի) ցանկացած անուղղակի վնասները՝ բացառությամբ դեպքերի, երբ նման վնասները ենթակա են հատուցման հետևյալի արդյունքում տեղի ունեցած ընդհանուր վթարի ծախսերի հատուցման կարգով՝

- բեռի ուղարկման և առաքման ուշացումների
- փոխադրվող բեռի գների փոփոխությունների:

12.3 Ապահովագրողն իրավունք ունի մերժել ապահովագրական հատուցման վճարումը, եթե Ապահովադիրը (Շահառուն)՝

- ա) միտումնավոր կկատարի կամ թույլ կտա վնասի առաջացմանը բերող գործողություններ
 - բ) չի կատարել սույն Պայմաններով նախատեսված իր պարտականությունները (եթե չապացուցվի, որ Ապահովագրողին միաժամանակ հայտնի է դարձել ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու մասին, կամ, որ Ապահովագրողի մոտ այդ տվյալների բացակայությունը չէր կարող ազդել նրա ապահովագրական հատուցում վճարելու պարտականության վրա)
 - գ) չի ուղարկել պահանջը մեղավոր կողմին կամ ուղարկել է այն ոչ պատշաճ անձին (այն դեպքում, եթե վեճերի կարգավորման պահանջային կարգը նախատեսված է ՀՀ օրենսդրությամբ) և նման պահանջ ներկայացնելու հնարավորությունը կորցրած է, կամ հրաժարվել է Ապահովագրողի կողմից հատուցման ենթակա վնասների համար պատասխանատու անձին պահանջ ներկայացնելու իր իրավունքից: Այդ դեպքում Ապահովագրողն ազատվում է ապահովագրական հատուցման վճարումից ամբողջությամբ կամ համապատասխան մասով
 - դ) չի կատարել սույն Պայմաններով նախատեսված ապահովագրական հատուցում ստանալու համար պահանջվող փաստաթղթերի ներկայացման իր պարտականությունները, որի արդյունքում Ապահովագրողը զրկվել է ապահովագրական պատահար տեղի ունենալու փաստը, պատճառները, հանգամանքները և/կամ վնասների չափը, ապահովագրական պատահարի պատճառը պարզելու հնարավորությունից
 - ե) խոչընդոտել է փորձագետների և համապատասխան լիազորված պետական մարմինների աշխատանքներին, ինչը բերել է ապահովագրական պատահարի տեղի ունենալու փաստը և/կամ վնասի չափը հաստատելու անհնարինությունը,
 - զ) ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված այլ դեպքերում:
- Ապահովագրողն իրավունք ունի հետաձգել ապահովագրական հատուցման վճարման մասին որոշման ընդունումն այն դեպքերում, երբ՝
- ա) Ապահովադրի (Շահառուի), Ապահովագրողի նախաձեռնությամբ նշանակվել է լրացուցիչ փորձաքննություն վնաս հասցնելու հանգամանքները ճշտելու և/կամ Ապահովադրի (Շահառուի) կողմից հայտարարված իրադարձության արդյունքում առաջացած վնասի չափը որոշելու նպատակով:
 - բ) հայտարարված իրադարձության փաստով հարուցվել է քրեական գործ Ապահովադրի (Շահառուի) կամ նրա աշխատողների դեմ:

ՀՈՂՎԱԾ 13. ՎԵՃԵՐԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

13.1 Պայմանագրով/Վկայագրով և սույն Պայմաններով պարտավորությունների կատարման ընթացքում առաջացող վեճերը լուծվում են բանակցությունների միջոցով:

13.2 Վիճելի հարցերով համաձայնություն ձեռք չբերելու դեպքում՝ դրանց որոշումը փոխանցվում է դատական մարմիններին՝ ՀՀ գործող օրենսդրությամբ նախատեսված կարգով: